Ժ. ՏԱՐԻ 2851 ԹՈՒԱԿԱՆ ՀԱՅՈՑ 29 ՀՐՈՏԻՑ 4385 4 ՕԳՈՍՏՈՍ 1893 3 ՍԵՖԵՐ 1311 ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ

20 ՓԱՐԱ.

ՆԱՄԱԿ ԿԱՄ ՈՐ ԵՒ ԻՑԷ ԳՐՈՒԹԻՒՆ ՊԷՏՔ Է ՈՒՂՂԵԼ
ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԳՐԻ
Ղալաթիա, Կ. Պոլիս

درعلیه‌ده غلطه‌ده آره‌ولك غزته‌سی اداره‌سنه

Direction du journal AREVELK
Galata, CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ
ՕՐԱԳԻՐ
Քաղաքական եւ Ազգային

20 ՓԱՐԱ.

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլսոյ համար	Տարեկան	դահեկան արծաթ		150
» »	Վեցամսեայ	»	»	75
» »	Եռամսեայ	»	»	40
Օտար երկիրներէ	Տարեկան	Ֆրանք		56
» »	Վեցամսեայ	»		28
Ընտիր թուղթի վրայ մասնաւոր տպագր.	Տարեկան	Օսմ. Ոսկի		2
Գաւառաց [illegible] միօրինակ		Ղրուշ		50

Խմբագրութեան ուղղուած նամակ կամ այլ գրութիւն ետ չի տրուիր·

Les annonces sont reçues
AUX BUREAUX DU JOURNAL

Կ. ՊՈԼԻՍ, 4/16 ՕԳՈՍՏՈՍ· 1893

ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆՔ

ՔԱՐՈԶԻՉՔ ԿՐՆԱ՞Ն ԸՆՏՐՈՒԻԼ ԹԱՂԱԿԱՆ ԽՈՐՀՐԴՈՑ ԱՆԴԱՄՈՒԹԵԱՆ

Սկիւտարի Ս. Կարապետի Թաղային ընտրութիւնն որ այս կիրակի տեղի ունեցաւ՝ շահագրգիռ խնդիր մ՚ընծայեց օրինական վիճաբանութիւններէ ախորժողներուն· Խնդիրը կարեւորութիւն մ՚ունի սկզբանց տեսակէտով· Խնդիրն ուրիշ կարեւորութիւն մ՚ունի անձին և տեղւոյն նկատմամբ· Պատրիարքարանի Օրէնքին հաստատուելէն ի վեր, որով կազմակերպուած են այժմեան Թաղական Խորհուրդք, բնաւ տեսնուած չէ որ եկեղեցականք անդամակցին այս Թաղական մարմնոց· Ի՞նչ պատճառաւ Ս. Կարապետի եկեղեցւոյն ընտրողներէն 130 անձինք փափաքեր են՝ այնքան կարեւոր ընտրութիւններէ ետքն՝ իրենց քարոզիչն ընտրել Թաղական խորհրդոյ անդամակցութեան· Արդեօք իրաւունք ունէի՞ն այսպիսի քուէ մը տալու · կամ իրենց տուած քուէն երբեք օրինական կշիռ պիտի կրնա՞յ ունենալ· Ասոնք հարցեր են որք բնականապէս կը ներկայանան անոնց մտքին որք երեկի «Արեւելք»ին մէջ կարդացին լուրը· Խնդիրն արդարապէս բացատրած ըլլալու համար, ի նպաստ և ընդդէմ փաստերը կարգաւ ի մէջ կը բերենք, և ամենէն վերջը մեր կարծիքը կը յայտնենք·

⁂

ԿՐՆԱ՞Ն ԸՆՏՐՈՒԻԼ

Անոնք որ կը պաշտպանեն 130 քուէարկուներուն կարծիքը, կ՚ըսեն·

Ա. —Օրէնքը չարգիլեր եկեղեցականներուն ընդհանրապէս և քարոզիչներուն մասնաւորապէս ընտրութիւնն յանդամութիւն Թաղական Խորհրդոյ· 52րդ Յօդ. ը կ՚ըսէ թէ Թաղ. Խորհուրդք 5—12 անդամէ կը բաղկանան, և կը նշանակէ այս մարմնոյ պաշտօնն ու պարտաւորութիւնքն· 53րդ Յօդ. ը կը սահմանէ Թաղային սնտուկն և արձանագրութեանց տոմարը զոր ամեն Թաղ. Խորհուրդ պարտի բռնել· 54րդով պարտ կը դրուի Թաղ. Խորհրդոց համարատուութիւնն առ Ուսումնական Խորհուրդ, առ Տնտեսական Խորհուրդ և առ Դատաստանական Խորհուրդ՝ իւրաքանչիւրին յատուկ գործոց համար· 55րդը կ՚ըսէ · «Իւրաքանչիւր Թաղական Խորհուրդ իւր Թաղին ժողովրդեան կողմէ կ՚ընտրուի· Ամեն ազգային անհատ որ 25 տարին լրացուցած է և ըստ 67րդ Յօդ.ոյ ընտրողութեան իրաւունքէն դատաստանապէս զրկուած չէ, իրաւունք ունի մասնակից ըլլալ ընտրութեան Թաղական Խորհրդոյ անդամոց ·» 56րդը կ՚ըսէ թէ «Թաղ. Խորհրդոյ պարտաւորութիւնն ու ընթացքը սահմանելու համար պէտք եղած կանոնագրութիւնը Կրօնական և Քաղաքական Ժողովներուն ձեռօք պիտի շինուի ·» Վերջապէս, կը հաստատէ քառամեայ հանգամանքն պաշտօնավարութեան Թաղ. Խորհրդոյ :—Ասոնք են Թաղ. Խորհրդոյ վերաբերեալ տրամադրութիւնք, և ասոնց մէջ որոշապէս կամ ուրիշ յօդուածոց մէջ երկրորդապէս բռնուած չկայ բնաւ թէ եկեղեցականք եւս չեն կրնար անդամակցիլ Թաղ. Խորհուրդներուն· Եւ օրէնքին չարգիլածը ներելի է·

Բ. —Եկեղեցականներուն ազգ. տուրք չվճարելն արդելք չի կրնար ըլլալ իրենց ընտրական իրաւանց· զի ի պատիւ իրենց ծառայութեանց և դիրքին՝ այս ապահարկութիւն որոշուած է, ինչպէս որոշուած է հանրութեան ծառայող դասատուներու, հեղինակներու համար են· Մանաւանդ որ, Թաղական ընտրութեանց մէջ, տուրք վճարած ըլլալն իբրև պայման չի փնտռուիր·

Գ. —Հիմակ ո՛չ իսկ քարոզիչը ձայն ունի Թաղական Խորհրդոյ մէջ, որ ամենևին պարտականութիւն չզգար եկեղեցական մարմնոյն կարծիքն ի հաշիւ առնուլ Թաղային գործոց մատակարարութեան մէջ· Կ՚ըսուի թէ քարոզչին նախագահական պաշտօնն իրեն կը բաւէ· Բայց Թաղական Խորհուրդք ուզեն նէ կը հրաւիրեն քարոզիչն· Եւ այն նիստերէն զատ ուր ամուսնական կամ ընտանեկան խնդիր կը քննուի, չեն հրաւիրեր քարոզիչն, որո՛յ դիտողութիւններն ի հաշիւ առնելու պարտաւոր չեն զգար զիրենք· Եւ սակայն, քարոզիչը, վարդապետ թէ եպիսկոպոս, շատ մը Թաղականներէ աւելի աղէկ կրնայ գիտնալ Թաղին եկեղեցւոյն, վարժարանաց, քահանայից, աղքատաց և հիւանդաց պէտքերն և զանոնք տնտեսելու միջոցները ցոյց տալ· Ինչո՞ւ համար իմացական և բարոյական այսպիսի ոյժ մը ոչնչութեան մատնուի մեր Թաղային մատակարարութեան մէջ, ուր արդէն աշխարհականք ամեն ժամանակ չեն փայլիր պատրաստականութեամբ, բարեյօժարութեամբ և կարողութեամբ·

Դ. —Եթէ երեսուն տարուան սովորութիւն մը կը բաւէր վճռելու եկեղեցականաց անընտրելիութիւնն ի Թաղական անդամակցութիւն, ի՞նչպէս կ՚ըլլայ որ Բերայի քահանաներէն երկուքն անդամ կը գտնուին Թաղային մատակարարութեան· Հարկաւ, ասոնք կարող և վստահելի քահանաներ են որոց այսպիսի պաշտօն մը յանձնուած է Թաղեցիներուն կամ Պատրիարքարանի կողմէ· Ինչո՞ւ համար Սկիւտարի մէջ և այլուր նոյնքան նպատակայարմար չկարենայ ըլլալ սոյն եկեղեցական անդամակցութիւն· Խնդիրն արժանիքի վրայ է, խնդիրը Թաղեցւոց քուէն չանհետելու վրայ է· Այն եկեղեցականք ուսեալ պէտք է անդամակցին Թաղական Խորհրդոց որք այս պայմանները կը գոհացնեն·

Որչափ կրնանք երեւակայել, այս փաստեր են գլխաւոր առարկութիւնք անոնց որք կը կարծեն թէ Ս. Կարապետի քարոզիչն այս կիրակի կրնայ անդամ ընտրուիլ տեղւոյն Թաղական Խորհրդոյն·

Հիմա լսենք հակառակ կարծիք տածողները· զի քանի որ ներկայացեալ 280 քուէներէն 150ին մէջ աշխարհականաց անուանք եւս նշանակուած են, աւելորդ է ըսել թէ հակառակ կարծիքն եւս իւր ներկայացուցիչներն ունի հոն·

⁂

ՉԵ՛Ն ԿՐՆԱՐ ԸՆՏՐՈՒԻԼ

Ա. —Թաղական Խորհուրդը պէտք է կազմուի Թաղեցիներէ· Քարոզիչը Թաղեցի չէ· Ապա ուրեմն, Թաղականութեան հիմնական հանգամանքն իրեն կը պակսի· Քարոզիչը Թաղեցի չէ· զի քարոզչութիւն միայն պաշտօն չէ, և վարդապետ կամ եպիսկոպոս քարոզիչն անպատճառ ուրիշ տեղէ մը բերուած հոն դրուած է· Ո՛չ մէկ վարդապետ այն ինչ Թաղին վրայ կը ձեռնադրուի քահանայի պէս· Եւ ամեն եպիսկոպոս Թեմի մը վրայ կը ձեռնադրուի, կամ շրջուն պաշտօնի կը յատկացուի՝ Պատրիարքարանի տնօրէնութեամբ· Կ. Պոլիս գտնուած միջոցնին պարապ չմնալու համար քարոզչութիւն մը կըրնայ տրուիլ իրենց· Բայց միայն չի կրնար ըլլալ, և պէտք չէ ըլլայ· Կ. Պոլիսէ դուրս պաշտօն չկարենալ վարել բացառիկ վիճակ է· Եւ բացառիկ վիճակի մը վրայ օրէնք չի կրնար ձեւուիլ·

Բ. —Քարոզիչը բնական իրաւամբ նախագահն է Թաղական Խորհրդոյ· ինչպէս Պատրիարքը կը նախագահէ կամ կրնայ նախագահել կեդրոնի ամեն ժողովներուն և խորհուրդներուն, կամ իւր կողմէ փոխանորդը կը նախագահէ, այնպէս ալ Պատրիարքին անձը ներկայացնող քարոզիչը կը նախագահէ Թաղական Խորհրդոյ· Զնախագահելն անսովոր և անկանոն վիճակ մ՚է, որ յառաջ եկած է քարոզիչներուն անհոգութենէն և Թաղականներուն անքաղաքավարութենէն· Քարոզիչներ կան որք ամենէն շնորհքով Թաղական Խորհուրդներու անխտիր ամեն նիստերուն նախագահած են տարիներով· Բերայի մէջ մինչեւ մօտ ժամանակներս այսպէս էր· Արդ, հասարակ անդամութեան ընտրել զա՛յն որ բնական նախագահն է ժողովոյն՝ պատի՛ւ մ՚է ընտրելոյն և ժողովոյն թէ անպատւութիւն·

Գ. —Քարոզիչն հայրական հովանաւորութեան և առաջնորդութեան հոգեւոր և բարոյական պաշտօն մ՚ի գործ կը դնէ Թաղին մէջ· Զինք Թաղականութեան մէջ խօթել իբրեւ հասարակ ընտրելի և ընտրեալ, կուսակցութեան մարդ դարձնել է զինք, որ կը վնասէ իւր իսկական պաշտօնին, և իրմէ կը կորզէ իւր ազդեցութեան ամենէն զօրաւոր տարրքն, իրեն աւելի գործնական դեր մը տալու խաբուսիկ պատրուակին ներքեւ·

Դ. —Եթէ քարոզիչն ըլլայ Թաղական, ինչո՞ւ քահանայք չըլլան, —քահանայք որ բուն իսկ Թաղեցի են· Եւ մինչ քարոզիչն ամսական ունի նոյն այն Թաղական սնտուկէն որոյ մատակարարութիւնը Թաղական Խորհրդոյ ամենէն կարեւոր գործն է, քահանայք ամսականով պաշտօնեայներ ալ չեն եկեղեցւոյ· Բայց միթէ բաղձալի՞ վիճակ մ՚է որ քահանայք Թաղական Խորհրդոյ անդամ ըլլան· Քահանայք առանց Թաղական Խորհրդոյ մէջ մտած ըլլալու՝ Թաղական Խորհուրդք արդէն գլուխ վերուցած չունին քահանայական գործերէ ու վէճերէ· Ի՞նչ պիտի ըլլայ իբր՝ Թաղական ընտրուելու կարելիութեան շնորհիւ՝ քահանայք նաև Թաղականութեան թեկնածու ըլլան, և իրենց ծուխերուն վրայ ազդեցութիւն բանեցնելով, յաջողին ընտրուիլ· Ի՞նչ պիտի ըլլայ երբ Թաղական Խորհուրդներ ունենանք՝ քարոզիչ Սրբազանին ատենապետ-նախագահութեան ներքեւ՝ երեքական-չորսական քահանաներէ բաղկացեալ· Բան չունինք նէ ըսէք որ օրէնքն ասոր չի հակառակիր· Այդպիսի դրութիւն մը հիմնովին հակառակ է օրէնքին մէն մի տողին·

Ե. —Բերայէ՞ն փաստ կը բերէք· Լսեցէ՛ք ուրեմն· Բերայի մէջ անգամ մը Օրմանեան Սրբազան ուզեց քուէ տալ Թաղականի ընտրութեան, ինք որ բնիկ Բերացի է ցայսօր· Զընդունեցաւ, այն առարկութեամբ թէ եկեղեցականք Թաղականութեան ո՛չ ընտրելի են ո՛չ ընտրող· Այն երկու քահանաներն ալ որոց Թաղային պաշտօնը կը յիշէք, ժողովրդէն ընտրեալ չեն, այլ Պատրիարքարանի կողմէ բացառապէս հաստատեալ մատակարարութեան մը մէկ կամ միւս ճիւղին կը վերաբերին, և հիմնապէս առժամեայ է իրենց պաշտօն, և չի կրնար իբրեւ օրինակ ծառայել երբ խօսք կայ օրինապէս Թաղական ընտրելու· Եւ յետոյ, քանի տարիներ յառաջ, ի Գումգափու բնակեալ եպիսկոպոս մը և նմանապէս նոյն Թաղին մէջ բնակեալ աւագերէց մը Թաղական Խորհրդոյ անդամ ընտրեցան մէկ անգամէն, —առանց համեմատականի միալու, —բայց դարձեալ չընդունուեցան, և իրենք ալ չպնդելու և հրաժարելու բարեյօժարութիւնն ունեցան·

Երկու կողմերն համառօտապէս լսելէն ետեւ, կարգը կուգայ որ մեր կարծիքն յայտնենք, — վաղուան թուով·

Բ. Ք.

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ այս պահուս ամենէն աւելի ուշադրութիւն կը գրաւեն՝ ընդհանուր ընտրութեանց պատճառաւ· Օրուան Նախարարութիւնը թէեւ կեղծ թուղթերու խնդրոյն մէջ այնքան զօրաւոր դիրք մը չըռնեց, ընդհակառակն Սիամի խնդրոյն մէջ մեծ համբաւ շահեցաւ, և իւր անդամք, գաւառաց մէջ բանախօսելով, խելացի խօսքեր կ՚ըսեն, որք չափաւոր տարրը համակրելի կ՚ընծայեն զիրենք· Եւ յետոյ, անցեալ հինգշաբթի արտասանուած ճառ մը կը զօրացնէ Նախարարութեան դիրքը· Կը յիշուի թէ արմատական լրագիրք ոչ սակաւ քննադատած էին զայն՝ Գործաւորական Սակարանը փակելուն համար վարչային տնօրէնութեամբ· Պ. Տիւբիւի նախագահութեան, իբրեւ ներքին գործոց նախարար այս տնօրէնութիւնն ընելով, միանգամայն դիմած էր դատարաններուն՝ դատական վճիռ ձեռք բերելու համար· Փարիզի դատարանը դատապարտեց զանազան արհեստական-գործաւորական ընկերակցութեանց 67 ներկայացուցիչներ՝ չհամակերպելնուն համար 1884ի օրէնքին որ յիշեալ ընկերութեանց վրայ պարտ կը դնէ արձանագրուիլ· Իւրաքանչիւր ներկայացուցիչ 60 ական Փր. տուգանք պիտի տայ, և ամենքը մէկէն դատին ծախքերը պիտի վճարեն· Բաց աստի, դատարանն հրամայեց 38 ընկերութեանց անմիջական լուծումն և Փարիզի Գործաւորական Սակարանին և յարակից գաւառային Սակարաններու գործադիր յանձնախմբին լուծումն· Այս վճիռ խորին ազդեցութիւն կ՚ընէ Ֆրանսայի գործաւորական դասուն վրայ, իբրեւ հրաւէր մը օրինապահութեան և կանոնաւորութեան· Պ. Քլէմանսօ, իւր ճառով, ջանադիր եղաւ սիրաշահիլ գործաւորական դասուն պատկանող ընտրողներն, անոնց ամենէն անգործադրելի առաջարկները կարելի ցուցնելով առաջիկայ Խորհրդարանին մէջ, եթէ ինք և իւր կուսակիցք մեծամասնութիւն շահին·

ԱԶԱՏՈՂՄԵԱՆՑ ի Հանրապետութիւն դարձն՝ արդի ընտրական պայքարին մէջ կարեւոր դէպքերէն մէկն է· Ազատողմեանք երկու մասի բաժնուած են· Փոքր մաս մը որոշապէս կը յարի Հանրապետութեան· Մեծ մասը չէզոք կը մնայ, կամ աւելի գաւանանքը կը շարունակէ, առանց յայտնապէս պատկանելու օրլէանեան կամ պօնափարդեան դրօշին· Հանրապետականաց մէջ խնդիր է թէ իրենց եկող Ազատողմեանները պէտք է ընդունին թէ ոչ· Այս համակերպող Ազատողմեանք ոչ միայն ընդունուիլ կը խնդրեն, այլ և իբրեւ հանրապետական՝ պաշտօն կը խնդրեն Խորհրդարանի երկու ժողովներուն, կառավարական պաշտօնատանց և մինչև իսկ Նախարարութեան մէջ· «Այդ չեղաւ», կ՚ըսեն չափաւոր հանրապետականք· «Գոհ մնացէք որ գձեզ ընդունինք իբրեւ պարզ զինուոր հանրապետական բանակին· Սպայութիւնն ետքը պէտք է գայ, երբ որոշ փորձերը տուած ըլլաք ձեր դարձին·» Պ. Տիւբիւի անցեալ օր արտասանած ճառով խորհուրդ տուաւ այս Ազատողմեանց՝ չշարժիլ շահասիրութեամբ կամ փառասիրութեամբ, այլ հայրենասիրութեամբ միայն, այն զգացմամբ թէ Ֆրանսա աւելի կը զօրանայ եթէ իւր ամեն զաւակներ անկեղծապէս ճանչեն իւր կառավարութեան արդի ձեւն, և միասիրտ միահամուռ պաշտպանեն երկրին ամբողջութիւնն որ Ֆրանսայի զօրութիւնն և յոյսն է· Այս ակնկալութեամբ Պ. Տիւբիւի բարի գալուստ անոնց մաղթեց Հանրապետութեան մէջ· Իսկ Պ. Քլէմանսօ յայտարարեց թէ ինք բացարձակ կը հակառակի այս կեղծ հանրապետականներուն, որք, ըստ, չկրնալով արդի դրութիւնը խափանել, կ՚ուզեն ներքուստ կործանել զայն, ոգւով միշտ կղերամիտ և միշտ ազատողմեան ըլլալով· Ուստի, ամեն ձեւի ներքեւ զանոնք հերքել և տարամերժել մեր գործը պէտք է ըլլայ, ըստ· բայց չափաւորք այսքան յառաջ չեն երթար·

ԴԱՂԹԱՅԻՆ ԱՐԿԱԾՔ· — Տահոմէի ֆրանսական զօրաբանակէն երկու զինուորներ աղետալի վախճան մ՚ունեցան այս օրերս· Անոնցմէ մին ծով մտած էր Քօթօնուի լճերուն մէջ որք մեծկակ ճահիճներ են պարզապէս, և կոկորդիլոններ յարձակելով կերան զինք· Միւսը ծով մտաւ քիչ մը զովանալու, և յանկարծ զգաց իւր մէկ բազուկին և մէկ սրունքին խածուիլն ու մարմնէն բաժնուիլն· Շնաձուկերն որք հոն կը վխտան, մարդկային մսի հոտ առած ըլլալով, յարձակեր էին իւր վրայ· Մարդն հազիւ ծովեզր հասաւ, և հոգին աւանդեց· Ասոր վրայ ֆրանսական իշխանութիւնք հրաման հանեցին որ ո՛չ ոք մտնէ այս վտանգաւոր ջուրեր, որոցմէ կը զգուշանան տեղացիներն անգամ, ի բաց առեալ պատերազմի ժամանակ, երբ իրենց բռնած գերիները կը զոհեն կոկորդիլոններուն և շնաձուկերուն, որպէս զի կշտանալով գերիներէն՝ չդպչին զանոնք բռնողներուն·

ՉԻՆԱԿԱՆ ԽՆԴԻՐ. — Վլատիվոսթոքէ (Խաղաղականի վրայ ռուսական նաւահանգիստ, արեւելեան ծայր Սիպերիոյ,) կը գրուի Փեթերպուրկի լրագրաց· «Այս տարի Չինացիք ահագին քանակութեամբ կուգան հաստատուիլ այս ռուսական երկրի մէջ· Նաւարկութեան բացուելէն ի վեր (զի ձմեռը կը սառի ծովը) 15,000 Չինացիք եկան միայն շոգենաւով, այն անհամար Չինացիներէն զատ որք ցամաքի ճամբով եկած էին ու կուգան, և որոշապէս չեն գրուիր· Չինացւոց այս գաղթում արդէն ապականած է մեր քաղաքին առողջական վիճակը·» Չինացիք մէկ կողմէ դէպի Սիպերիա կը յառաջանան, միւս կողմէ դէպի Կեդր. Ասիա· Ամերիկայի մէջ արդէն կարեւոր գաղթականութիւններ ունին, և Աւստրալիոյ մէջ օրուան խնդիրն են Չինացիք·

ԿԱՒԿԱՍԻՈՅ լրագիրք կը գրեն թէ աւազակութեան դէպքեր կը յաճախեն այն կողմեր· Օր չանցնիր որ աւազակութեան նոր դէպք մը չարձանագրուի կովկասեան լրագրաց մէջ· Աւազակները, Թաթար, Պարսիկ, Տաղստանցի կամ Ատրպատականցի, վայրագ մարդիկ են, որք կը մաքառին տեղական ոստիկանութեան հետ, և երկուստեք մեռեալք և վիրաւորք կը գտնուին գրեթէ ամեն ընդհարման· Աւազակներուն սովորոյթն է հոն՝ կողոպտել իրենց ձեռքն ինկած

ԹԵՐԹՕՆ «ԱՐԵՒԵԼՔ»Ի (5)

ԺԻՒԼ ԼԵՌՄԻՆԱ

ԲԱՐԻԶԻ ԳԱՅԼԵՐԸ

ՆԱԽԱԲԱՆ

ՕԼԻՈՒԼԻ ԿԻՐՃԵՐԸ

Այսու հանդերձ, Պիսքաւ մէկէնիմէկ ընդմիջեց իր մեղսակիցը·

—Կ՚օգտէ՛, ըսաւ, մենք հոս իրարու ծիրք համբելու չեկանք· Վաղը, լուսը ճեղքուելուն, Ֆրանսաէն հեռացած ըլլալու ենք·

—Բէ՛հ, ուրեմն անմիջապէս ճամբայ ելլանք·

—Ոչ, վասնզի ամենէն առաջ փոքր գործ մը ունիմ կատարելիք·

Եւ չար ու հեգնոտ քրքիջ մը արձակեց·

Ոչ մէկ բացատրութիւն պիտի կրնար արտայայտել ցած և վայրագ անգթութեան երեւոյթը որ կը կծկէր այդ մարդուն դէմքը·

—Գո՞րծ մը· ես ալ մէ՞ջն եմ·

—Այո·

—Եւ պէտք պիտի ըլլա՞յ···

Տիւլուֆէ նշանակիչ շարժում մը ըրաւ·

—Ձեմ կարծեր·

—Իսկ չա՞հ·

—Այսօր ոչինչ, բայց առաջիկային, օ՛հ, առաջիկային ամեն բան պիտի շահինք·

Նորէն խնդաց·

—Այն ատեն ճշմարիտ գործողութիւն մը· Գործիս կուգայ·

—Հիմակ, պատասխա՛ն տուր· գտա՞ր քեզի ըսածս·

—Ի՞նչ· փոքրիկ տիկինը· Օ՛հ, շատ դժուար չեղաւ·

—Հոս մօ՞տն է·

—Հարիւր մեթր անդին· Կիրճէն դուրս ելլելուդ պէս առաջին փոքր տունը·

—Մենաւո՞րիկ տուն մը·

—Ցորեկ ատեն մարդ կը մեռցուի հոն·

—Լաւ· Այդ կինը ո՞րի հետ է·

—Պերթրատի՝ պառաւ գեղջուհիի մը հետ·

—Այո, կը ճանչնամ· լաւ· Ուրիշ մա՞րդ·

—Ցորեկը մէկը այցելեց·

—Ուրի՞շ կին մը·

—Այո·

—Երեսս նայէ, ըսաւ Պիսքաւ·

—Հէ՛, ինչո՞ւ, յարեց Տիւլուֆէ իր ապուշ ծիծաղովը· Ձեմ սիրեր աչուըներուդ նայիլ· կը վախցունեն զիս·

—Ատոր համար նայէ կ՚ըսեմ· Հիմակ, պատասխան տուր· չի ջանացի՞ր գիտնալ այդ կիներուն ո՛վ ըլլալը·

—Օ՛հ, կ՚երդնում որ ո՛չ·

—Լաւ· Ի՞նչ նշմարեցիր·

—Թէ բարձր դասու կիներ են, ամենը այսչափ·

—Անոնց այդ մենաւոր տունը բնակելնուն մասին ենթադրութիւն մը ըրի՞ր·

—Ա՛հ, նայէ, ատիկա ըրի·

—Ի՞նչ·

—Զարժեր որ ատանկ նայիս ինծի իբր թէ դաշունել ուզէիր զիս· Կը հարցափորձես զիս, ես կը պատասխանեմ, և շատ անկեղծօրէն···· Ենթադրեցի··· մարդ իրաւունք ունի ենթադրելու··· թէ էն պզտիկը դժբախտութիւն մը ունէր, և թէ այդ դժբախտութեան հետեւանքը ծածկելու համար···

—Կ՚օգտէ՛, ըսաւ նորէն Պիսքաւ·

Կապարագոյն էր·

—Մտիկ ըրէ· Եթէ երբէք բառ մը ելլայ բերնէդ, եթէ երբէք ո և է ապուշութիւն մը գործես, եթէ նոյն իսկ իմ դէմս ակնարկութիւն մը ընես այս գործին, գիտցած ըլլաս որ մեռած մարդ մըն ես·

Հսկան սարսեցաւ· Կ՚երեւի թէ այս սպառնալիք որոշ իմաստ մը ունէր·

—Շատ աղէկ, թոթովեց, լուռ պիտի մնամ·

—Վստահ եմ· Հիմակ ետեւէս եկուր, և ճամբայ ելլանք·

—Ո՞ւր կ՚երթանք·

—Մենաւոր տունը·

—Պա՛հ, ա՞ս է ըսած գործդ·

—Հարցում չուզեր·

—Սակայն ի՛նչ ընելիքս գիտնալու եմ·

—Գրեթէ ոչինչ· Ապահո՞վ ես որ մանկամարդ կինը առանձին է գեղջուհիին հետ·

—Օ՛հ, այս ժամուս ամենը կը քնանան, եթէ լակոտը արթուն ձգած չըլլայ զանոնք·

—Նշան ըրածիս պէս պառաւին վրայ պիտի նետուիս·

—Եւ ի՞նչ պիտի ընեմ զինքը, հարցուց Տիւլուֆէ հաւի մը գլուխ գալարելու շարժումով մը·

—Թող չպիտի տաս որ պոռայ, չարժեր·

—Ատ դիւրին է· բայց մինչեւ ծայրն երթալո՞ւ է·

—Դուն գիտես·

—Լաւ·

—Կնոջ հետ առանձին մնալու եմ, հետը խօսելիք ունիմ առանց ուրիշին ներկայութեանը·

—Ոչ ոք պիտի նեղէ քեզ·

—Մէկ ժամէն ծովախորշ մը պիտի երթանք ուր մակոյկ մը կը սպասէ մեզ, և երբ արշալոյսին, միջնաբերդին թնդանօթը ծանուցանէ Պիսքաւի փախուստը, մենք հեռացած պիտի ըլլանք·

Պահ մը ետքը, երկու մարդերը կամաց կամաց կ՚իջնէին ժայռէն և Պօսէի կողմը կ՚ուղղուէին·

Դ.

ՄԱԹԻԼՏ ԵՒ ՄԱՌԻ

Տունը որուն ակնարկած էին երկու թիապարտները կը գտնուէր այն բլուրին վրայ որ արեւելեան կողմէն կը կրթնէր Օլիուլի ժայռերու զանգուածին·

Շիտակն ըսելով, այս շէնք շատ շատ խրճիթ անուան իրաւունք ունէր, իր անթուրծ աղիւսէ պատերով, իր յարդէ տանիքով, նեղ և անյարմար պատուհաններով, երերացող և գէշ գոցուող դռնով·

Եւ սակայն հոն ապաստանած էր կրտսեր աղջիկն Պ. տը Մովիլէրի, այն անձին որ մահուան դատապարտած էր Ժաք տը Քոսթպէլը·

Տխուր վէպ մըն էր այս, որ սակայն կրնայ քանի մը տողով բացատրուիլ·

Պ. տը Մովիլէր կանուխէն այրի մնացած էր իր երկու աղջիկներովը՝ Մաթիլտ և Մառի·

Իր փառասիրութեան հոգերովը պաշարուն, քիչ զբաղած էր իր զաւկներուն դաստիարակութեամբը, ենթադրելով որ էն կարեւոր բանն էր, երբ օրը գար, ամուսնացնել զանոնք պատուաւոր պայմաններու մէջ, ինչ որ, ըստ Պ. տը Մովիլէրի, կը նշանակէր թէ անոնք իր խորհուրդներուն օգտակար ազգականութիւններ հաստատելու էին·

Պ. տը Մովիլէր նախարարութիւն, ազդեցութիւն կ՚երազէր· Աղջիկները կրնային օգնել իրեն այս նպատակին իրագործման·

Չոր սիրտ և գրեթէ բիրտ իմացականութիւն ունենալով, երբեք չէր զգացած ճշմարիտ գորովի դոյզն զգացում մը, և իր թշնամիները կ՚ըսէին ցած ձայնով—վասնզի ահարկու էր ինք—թէ կինը վիշտէ մեռած էր·

Սիրասուն ոգիներ կան զորս եսասիրութիւնն աւելի ապահովապէս կը սպանէ քան թոյնը·

Հետեւապէս Մաթիլտ և Մառի ինքնիր գլխնուն էին մնացած· Իրենց բնաւորութիւններ զարգացած էին առանց իրական ուղղութեան, առանց ազդեցիկ քննութեան·

Պ. տը Մովիլէր յարգանք միայն կը պահանջէր անոնցմէ· Հայրական սիրոյ անուշ հանգամանքները մեռեալ տառ, ժամանակի կորուստ, զուր ցոյցեր էին իրեն համար· Կը բաւէր որ ներս մտած ատենը ոտքի ելլէին, անձայն խոնարհէին իր կամքերուն առջեւ՝ ի՛նչ ալ ըլլային, այսչափ· Հայր կը կարծէր ինքզինքը՝ վասնզի կ՚իշխէր·

Ինչպէս ըսինք, մեծ պարտաւորութիւններ ունէր հանդէպ Պ. տը Քոսթպէլի· Իր անձնական հարստութիւնը, որ բոլորովին վտանգուած էր պանդխտութեան միջոցին, վերահաստատուած էր շնորհով աջակցութեան Ժաքին հօրը՝ բառին բովանդակ նշանակութեամբը պարկեշտ և բարի մարդ մը, որ մինչեւ մահը սա պատրանքն ունեցած էր թէ Պ. տը Մովիլէր հին ժամանակներու ստոյգ և արժանաւոր մարդերէն էր·

Պ. տը Քոսթպէլ մեռած ատենը երկու զաւակ կը թողուր· մին, Ֆրէտերիք, արքայական բանակին մէջ սպայ, և Ժաք, արուեստագէտ ոգի, եռանդուն, տաքգլուխ, որ միայն կռուի համար ծնած էր կարծես·

Ժաք մտահոգութիւն կը պատճառէր Պ. տը Քոսթպէլի· Սա ի զուր փորձած էր կարգի բերել այդ աշխուժութիւնը, զսպել այդ կորովը· բայց իր հայրական խստութիւն շատ չանցած կը փշրուէր այս տաք և եռանդնագեղ սիրտին փայլուն յատկութիւններէն·

Սակայն, իր մահուան անկողնին մէջ, Պ. տը Քոսթպէլ պաղատած էր իր Մովիլէր բարեկամին որ հսկէ այս սիրեցեալ զաւկին վրայ· Կը յուսար թէ դատաւորին ցուրտ միտքը պիտի յաջողէր հանդարտեցունել այս գրեթէ հիւանդոտ զգայականութիւնը·

Պ. տը Մովիլէր խոստացաւ·

(Շարունակելի)

մարդիկն, և ապա անոնց ոտքերն ու ձեռքերը կապելով՝ իրենց բախտին թողուլ անկոխ անտառներու մէկ մէկ խորշն։ Այնքան յանդուգն են որ իրենց աւազակութիւններն ի գործ կը դնեն ոստիկանութեան կայաններու շատ մօտ։ Գէթ այսպէս կը գրէ [illegible] ռուսական թերթը։

ԻՏԱԼԵԱՆ կառավարութիւնն հրաւէր կարդաց Միջերկրականի ռուսական նաւատորմին՝ Իտալիոյ նաւահանգստի մը մէջ խարսխելու։

ՅՈՒՆԱՍՏԱՆ.—Անգլ. լրագիրք կ'իմանան Աթէնքէ թէ ի Դելփիս Փրանսացւոց կատարած պեղումներն, որք արդէն կարեւոր հնութիւններ երեւան հանած են, դադրեցուցած են. Հելլէն պատուիրակները գանգատած են թէ Փրանսացիք պայմանադրութեան հակառակ կը վարուին՝ կատարեալ լռութիւն պահելով իրենց աշխատութեանց արդիւնքին վրայ։

ԱԶԳԱՅԻՆ
ԼՈՒՐԵՐ

Պաղտատէն կը գրեն մեզ թէ վիճակին առաջնորդական փոխանորդ Գեր. Արիստակէս եպիսկոպոս Դերձակեան, որ իբր ինն ամիս առաջ Կ. Պոլսէն մեկնելով՝ Տիգրանակերտ և անտի Մուսուլ այցելած էր, ժողովոյ վերակազմութեան, առաջնորդի ընտրութեան և այլ վիճակային գործոց կարգադրութեան համար, յունիս 27ի կիրակի օրը Պաղտատ ժամանելով իր պաշտօնի գլուխն անցեր է։

Այս առթիւ Պաղտատի մեր յատուկ թղթակցէն ստացած ենք նամակ մը զոր պիտի հրատարակենք վաղուան թուով։

Այս առաւօտեան Թուրք լրագիրք կը հրատարակեն Տպագրական Տեսչութեան հետեւեալ ազդարարագիրը։

[illegible] լրագիրը եղած պատուէրներու հակառակը գործած ըլլալով, կը ծանուցուի իր արտօնատիրոջը որ եթէ իր այդ ընթացքը կրկնէ, պատժոյ պիտի ենթարկուի։

Մեզ կը հաղորդուի թէ Ամերիկայի բժիշկ Տքթ. Յովհաննէս Բէյլէրեան այս կիրակի Ազգ. Հիւանդանոցի ամեն յարկերն այցելով, տիրող մաքրութեան և կանոնաւորութեան մասին իր գոհունակութիւնը գրաւորապէս հաղորդած է Հոգաբարձութեան, և այս առթիւ մէկ օսմ. ոսկի նուիրած է նոյն հաստատութեան։

Մնակեան Թատերախումբը ի մօտոյ Սկիւտարի Թատրոնին մէջ պիտի ներկայացունէ հայերէն նոր Թատերգ մը, ԲԱՂԴԻՒՈՐ ԱՂՋԻԿԸ, հեղինակութիւն Յ. Սրենցի, որ տեղական կեանքի վրայ իր հրատարակած պատկերներովը ծանօթ է արդէն ազգ. լրագրաց ընթերցողներուն։ Իր այս հեղինակութիւնն ալ տեղական կեանքէ առնուած խաղ մըն է, որուն յաջող ընդունելութեանը ցանկացող ենք։

Երաժշտապետ Չուհաճեան էֆէնտի՝ Բարիզէ դառնալէն ի վեր, իր ժամանակը և աշխատութիւնը մեծ մասամբ կը նուիրէր Զէմիրէն հիմնովին բարեփոխելու։ Այս գործ աւարտած է և միանգամայն խաղը իտալերէնի թարգմանուած է Բօ[illegible] Նաբօլի լրագրոյ թղթակից Պ. Բրեսքօ Ճիօվաննիի կողմէ։

Իր նոր վիճակին մէջ՝ Զէմիրէն պիտի ներկայացուի օգոստոսի վերջերը ի Բերա, Պ. Լաքալինսի օբէռայի խումբին կողմէ որ այս օրերս կը սկսի կատարել անոր փորձերը։

Քոռանեան եղբարք իրենց խորին շնորհակալութիւնը կը յայտնեն ամեն այն ազգականաց և բարեկամաց որք հաճեցան ներկայ գտնուիլ իրենց մօր՝ ՏԻԿԻՆ ԲԷՐՈՒԶ ՔՈՌԱՆԵԱՆԻ յուղարկաւորութեան, և ցաւակցական զգացումներ յայտնեցին այս տխուր առթիւ։

Վերջին լուրեր

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆՔ. — Հաշուակալութեան ատենի ընդհանուր դատախազի օգնական անուանեցաւ նոյն ատենի երկրորդ ճիւղի օգնական քարտուղարներէն Ճեմալ պէյ։

Բերայի Նախնական դատարանին անդամ և հարցաքննիչ դատաւոր անուանեցաւ՝ Պոլսոյ վերաքննիչ ատենի ընդհանուր դատախազի օգնականներէն Շեֆիք պէյ։

Պոլսոյ վերաքննիչ ատենին ընդհանուր դատախազի օգնական անուանեցաւ Խօմէր Լութֆի պէյ, նախորդ նօտար Նախնական դատարանին Սկիւտարի։

Տէրսիմի գաւառին Նախնական դատարանին ընդհանուր դատախազի օգնական անուանեցաւ Ահմէտ Վասֆը էֆէնտի, նախորդ հարցաքննիչ դատաւոր Նախնական դատարանին Եանեանի։

Ատանայի Իչիլ գաւառին Նախնական դատարանին ընդհանուր դատախազի օգնական անուանեցաւ Իլիաս էֆէնտի, նախորդ նախագահ առեւտրական դատարանին Էնկիւրիի։

Էնկիւրիի առեւտրական դատարանին նախագահ անուանեցաւ Հասան Ֆեհմի էֆէնտի, նախկին նախագահ առեւտրական ջնջեալ դատարանին Նիկոմիդիոյ։

Ասոնցմէ Շէֆիք, Խօմէր, Լութֆի ու Ահմէտ Վասֆի պէյերն և Հասան Ֆեհմի էֆէնտի կատարեցին օրինական երդումը, իսկ Իլիաս էֆէնտի իր տեղը գտնուելով հրահանգ տրուեցաւ նոյն գաւառի կառավարչին որ հարկ եղած երդումը կատարել տայ։

Երկրորդ կարգի Մէճիտիյէ պատուանշան և գեղարուեստից շքադրամ տրուեցաւ Պարսից վեհ. Շահին մասնաւոր բժիշկ Տօքթ. Միրզա Ալի խանի։

Չորրորդ կարգի Օսմանիյէ՝ Դրբգապաճի փամփշտարանին պաշտօնեաներէն Պ. Վէնի։

Իֆթիխարի շքադրամ՝ Օրթագիւղի զինուորական փուռին պաշտօնեաներէն Եավէր էֆէնտիի և արհեստական շքադրամ՝ Ասատուր էֆէնտիի։

ՍԵՐՎԻԱԿԱՆ նորընտիր դեսպան Պ. Վելիմիրովիչ երէկ առաւօտ Պելկրատէն մայրաքաղաքս ժամանեց եւրոպական կառախումբով։

Պ. Վելիմիրովիչ՝ ընկերակցութեամբ դեսպանատան խորհրդական Պ. Թէրլանի՝ երէկ Բ. Դուռը գնաց և Արտաքին գործոց Վսեմ. նախարարին ներկայանալով՝ իր յանձնարարագրոց պատճէնը մատոյց։

ԲԱՐԻԶԻ օսմ. դեսպան Էսատ փաշա երկուշաբթի օրը մեկներ է արձակուրդով մայրաքաղաքս գալու համար, ուր պիտի մնայ երկու ամսոյ չափ։ Ն. Վսեմութեան բացակայութեանը միջոցին, Բարիզի օսմ. դեսպանատան գործերը փոխանորդաբար պիտի վարէ խորհրդական Միսաք էֆէնտի։

ՀԱՄԱԶԳԱՅԻՆ անկելանոցի կառուցումն առաջ կը տարուի։ Հիւանդանոցի ու բաղնիքի յատուկ շէնքերը բարձրացած ըլլալով, ի մօտոյ առաստաղները պիտի գոցուին։ Միւս շէնքերու հիմերն եւս բաւական բարձրացած են։ Անկելանոցին կառուցուելիք գետնին ընդհանուր տարածութիւնն է 28,634 մեդր քառակուսի։ Ամբողջ գետինը շրջապատուած է մէկ մետր բարձրութեամբ պատով մը։

ԿԱՅՍ. ՇՆՈՐՀ. — Վեհ. Սուլթանն հրամայած է դրամական պարգեւներ, ոչխարներ և հաց բաշխել 223 րումէլիցի գաղթականաց, որք երէկ իրիկուն մայրաքաղաքս ժամանեցին։ Այդ պարգեւն ու նուէրներ բաշխուեցան կայս. թիկնապահի մը միջոցաւ և գաղթականք բարեմաղթութիւններ ըրին վասն կենաց Վեհ. Սուլթանին։

ՇԻՔԱԿՕ.—Վեհ. Սուլթանը փափագելով որ Շիքակոյի ցուցահանդէսին Օսմ. բաժնին փայլն ու կարեւորութիւնը աւելնայ, արտօնութիւն շնորհած էր որ այդ քաղաքին մէջ Թուրքերէն լեզուաւ պատկերազարդ թերթ մը հրատարակուի։ Այդ թերթի առաջին թիւը հրատարակուած է արդէն։ Անունն է [illegible] և Սիւլէյման-էլ-Պօսթանի ստորագրութիւնը կը կրէ։ Այդ առաջին թիւը մասնաւորապէս նուիրուած է օսմ. բաժնին բացման հանդէսին նկարագրութեան և օսմ. գիւղի մը պատկերը կը ներկայացնէ։

ՊԱՐՍԿԱԿԱՆ դեսպանատան առաջին քարտուղար Արֆաքի խան Նէվրուզ արձակուրդ ստացած ըլլալով, երէկ Վիէննա ուղեւորեցաւ ընտանեօք։

ԱՌՈՂՋԱՊԱՀԱԿԱՆ. — Կայս. Իրատէի մը համաձայն, զինուորական բժիշկներէ կազմեալ մէկ մէկ յանձնաժողով պիտի ղրկուի Սեւ ծովու ու Միջերկրականի նեղուցները՝ այդ տեղերէն անցնող նաւերու նկատմամբ հարկ եղած առողջապահական միջոցները ձեռք առնելու համար։

—Պասրայէն կը հեռագրեն թէ Միւնթեֆիք գաւառի Սեվք գաւառակին մէջ յուլիս 29էն 30, առաջուան բռնուածներէն երկու մահեր պատահած են, յուլիս 31ին 4 մահեր և օգոստոս 1ին 3 մահեր։ Անկից վերջը ուրիշ մահ չէ պատահած։ Պասրայի մէջ յուլիս 30էն 31, 2 դէպք ու 2 մահ, օգոստոս 1ին 3 դէպք 1 մահ և օգոստոս 2ին առաջուան բռնուածներէն մէկ մահ։

ԻԶՄԻՐԷՆ ԼՈՒՐԵՐ. — Կիրակի իրիկունէ մինչեւ երկուշաբթի իրիկուն Իզմիրի մէջ ամբողջ չորս նոր դէպք պատահեր է և հինգ մահ, որոց երեքը նախորդ բռնուածներէն։

—Քաղաքին յատուկ հիւանդանոցին մէջ ուր 500 պատսպարեալք կը գտնուին, ապահովական միջոցներուն շնորհիւ ո՛չ և է կասկածելի դէպք չէ պատահեր վերջին երկու շաբաթուան միջոցին։

—Իզմիրի նաւահանգիստը որ ուրիշ տարիներ, այս միջոցիս, մեծ ոգեւորութիւն կունենար, քարանթինաներուն հաստատուելէն ի վեր ամայի է։

ՔԱՐԱՆԹԻՆԱ. — Առողջապահական վարչութիւնը երէկ հետեւեալ երկու շրջաբերական-հեռագրերն ուղղեց քարանթինայի կայաններուն.

Հնտախտ ծագած ըլլալով նաեւ ի Թայղան, Ազախու ծովէն եկող բոլոր նաւերը Սինոպի մաքրանոցը պիտի երթան քարանթինա սպասելու, ցնոր տնօրինութիւն։

—Քլազօմէնի մաքրանոցէն ուխտաւորներով եկող նաւերը քսան չորս ժամու հսկողութեան ինչպէս նաեւ բժշկական այցելութեան պիտի ենթարկուին ի Տարտանէլ։ Պէրութի նաւահանգիստէն ուխտաւորներով եկող նաւերը բժշկական այցելութիւն միայն պիտի կրեն։ Քլազօմէնի մաքրանոցէն եկող միւս բոլոր նաւերը բժշկական այցելութիւն պիտի կրեն ի Տարտանէլ։

Առողջապահական քննիչ
ՏՈՔԹ. ՎԻԹԱԼԻՍ

ՕՍՄ. ՊԱՆՔԱՅԻ Սոֆիայի մասնաճիւղին դեր-տնօրէն Պ. Մառքօբօլի նոյն պաշտօնով Ֆիլիպէ փոխադրուած է Յովհաննէս էֆ. Շնորքեանի տեղ որ Հալէպի մասնաճիւղին դեր-տնօրէն կարգուած է։

ՆԱՒԱՐՇԱՒԸ.—Օգոստոս 16/28ին, Մոտայի ծովախորշին մէջ տեղի ունենալիք նաւարշաւի կարգադիր մասնախումբը կը հաղորդէ մեզ թէ առագաստանաւի, մակոյկի ու նաւակի տէրերը որք կուզեն մասնակցիլ նաւարշաւին, պէտք է դիմեն արքունի նաւարանը, Ապտի պէյին։ Մասնախումբին յատուկ շոգենաւը մտնելու ինչպէս նաեւ հրաւիրելոց յատուկ տեղը նստիլ կարենալու համար՝ պէտք է դիմել կարգադիր մասնախումբի նախագահ Պ. Կիւլբէրկօֆին, ի Ղալաթիա, Հալաճեան Խան։ Ամեն անոնք որոնք կանխաւ ստորագրուած են, պիտի ստանան իրենց տոմսերը։

ՆԱՒԱՀԱՆԳՍՏԻ վերատեսչութիւնը կը ծանուցանէ թէ Գարաքէօյի կամուրջը օգոստոս 5 էն սկսեալ գիշերները ժամ 5ին պիտի բացուի։

ԵՐԿՐԱՇԱՐԺ. —Մանաստըրի կուսակալը հեռագրած է թէ Կէօրիճէի մէջ անցեալ հինգշաբթի օրէն ի վեր երկրաշարժի ցնցմունք կզգացուին։

ԿԻՊՐՈՍԻ մէջ սաստիկ տաք կընէ և մէկ քանի մարդեր մեռած են։ Ջերմաչափը շուքի մէջ մինչեւ 42 աստիճան բարձրացեր է։

ՀՐԴԵՀԻ սկզբնաւորութիւն մը տեղի ունեցաւ առջի գիշերը Սկիւտարի Պէյլէրպէյի պարտէզը գտնուած Թատրոնին մէջ, սակայն ժամանակին օգնութիւնք հասնելով դժուարաւ վտանգին առաջքն առնուեցաւ։ Ս[illegible] կըսէ թէ կրակը դիտմամբ ձգուած ըլլալով քննութեանց ձեռնարկուած է։

ԱԴՐԻԱՆՈՒՊՈԼՍՈՅ ոստիկանապետ կարգուած է Ալի էֆէնտի, ոստիկանապետ Սուրիոյ։

ՀԱՐԻՒՐԱՄԵԱՅ.—Անցեալները մայրաքաղաքս եկած է Եանեացի մը Իրաւագիտական վարժարանը մտնելու համար։ Այդ անձ՝ որ երեսուն տարեկան է, ըսած է թէ իր հայրը հարիւր քառասուն տարեկան է։

ՊՐՈՒՍԱՅԻ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՆ.—Անցեալ ուրբաթ օր ճամբորդ մը Մուտանիա հասնելով ուղղակի երկաթուղիին կայարանը կ'երթայ տոմսակ առնելու. բայց կերեւայ թէ ճամբորդին ականջը հասած էին յիշեալ երկաթուղիին գեղեցիկ յատկութիւնները, վասնզի կը հարցունէ թէ քանի՞ ժամէն կրնայ Պրուսա ժամանել. պատասխանը շատ կոկիկ և ուշագրաւ կըլլայ.

—Եթէ դէպք չպատահի, երկու ժամուկէսէն կը հասնիք։

Ուղեւորը, կամայ ակամայ, կառախումբ կը մտնէ, հեգնոտ ժպիտ մը շուրթերուն վրայ։

Այդ կառախումբը չորս հինգ հատ նեղկճուկ և փոքր վակոններ ունէր որոց արագավազութեան վրայ գաղափար մը տալու համար կ'ըսենք թէ մեր Շիշլիի Թրամուէյները պիտի յոխորտային անոնց քով։

Ինչ և իցէ, ուղեւորը Պրուսա կը հասնի... ողջամբ. և իր գործը աւարտելէ ետք, կիրակի առտու նորէն կառախումբ կը նստի, այս անգամ հեգնոտ ժպիտը չունենալով։ Բայց ճամբան, կը տեսնէ որ վակոններն երթալով կը կամացնան և վերջապէս կանգ կառնեն յոգնած դադրած. ուղեւորները դուրս կ'ելլեն պարագային յարմար գովեստներ շռայլելով նորատի երկաթուղիին. վերէն եկող կառախումբի մը վայրաշարժը անցնելով այս ախտացեալ կառախումբին գլուխը, մինչեւ մօտակայ կայարանը կը քշէ զայն, նորոգուելու համար։ Գործողութիւնը ժամէն աւելի կը տեւէ, յետ որոյ նորէն ճամբայ կելլէ կառախումբը՝ վերկենդանացեալ և ուղեւորներով լի։ Ուղեւորը չորս ժամէն կը հասնի Մուտանիա, այս անգամ փոխանակ ժպիտի՝ բարկութեան արտայայտութիւն մը ունենալով դէմքին վրայ։

ԳՈՂՈՒԹԻՒՆ.—Առջի գիշերը ժամ 1½ին Պոլսոյ Չիչէք Բազարը թաղին մէկ վաճառատան մէջ գողութիւն մը կատարուեցաւ։ Մէկ քանի գողեր պահապանին բացակայութենէն օգուտ քաղելով, վաճառատան փոքր դրամարկղը գողցան, յորում կար 50 ոսկի, պանքատմսեր, մուրհակներ և այլն։ Պահապանը դառնալուն՝ կատարուած գողութիւնը տեսաւ և սկսաւ պոռալ։ Ոստիկանք հասնելով ամեն կողմ պահակներ դրին։ Գողերն որք ժամանակ չէին ունեցած փախչելու, դրամարկղը մօտը տեղ մը ձգելով փախան։ Ոստիկանութեան պաշտօնեայք գտնելով զայն՝ յանձնեցին վաճառատան տիրոջը, որ նոյն պահուն կանչուած էր։ Չարագործները կը փնտռուին։

ՈՃԻՐՔ ԵՒ ԱՐԿԱԾՔ. — Երէկ առաւօտ Պօյաճըգիւղի բարձանց վրայ Մուսթաֆա անուն մարդ մը գտնուեցաւ վիրաւոր։ Ոստիկանութեան կողմէ հարցաքննուելով ըսաւ թէ զինքը վիրաւորողներն էին Պօյաճըգիւղցի Եանի, Լամպօ ու Բանտէլի, որք ձերբակալուեցան և հարցաքննութեան ենթարկուեցան։

—Երէկ, ի Շիշլի Թօտօրի անուն գործաւոր մը նորակառոյց շէնքէ մը վար իյնալով վիրաւորուեցաւ և հիւանդանոց տարուեցաւ։

—Առջի իրիկուն Գարաքէօյէն անցնող կառք մը տապալեց ութ տարեկան հրեայ տղայ մը որ ճակտէն վիրաւորուեցաւ։ Կառապանը ձերբակալուեցաւ։

—Երկուշաբթի գիշեր ի Բերա Լինարտի փողոցին մէջ Իսմաիլ Հագգը էֆէնտի անուն անձ մը վիրաւորուեցաւ Մարի անուն անպարկեշտ կնոջ մը և անոր սպասաւորին կողմէ, որք ձերբակալուեցան։

ՄԻԼՔԷՅԷ վարժարանին բարձրագոյն դասի քննութիւնք վաղը պիտի աւարտին։ Քննութեան համար յատուկ յանձնաժողով մը կազմուած է։ Քննութեան առարկաներն են Պատժական ու Հուգուգի դատավարութեանց օրէնքները, ոստիկանական օրէնք, զինուորագրութեան օրէնք, միջազգային օրէնք, միջազգային տնտեսագիտութիւն, օսմանեան պատմութիւն, ելմտագիտութիւն, քաղաքային վարչութիւն, էվգաֆի օրէնք, Արազիի օրէնք, պաշտօնական թղթակցութիւնք, կրօնական գիտութիւնք, Ֆրանսերէն և պատժական իրաւագիտութիւն։

ԿՐԹԱԿԱՆ նախարարութիւնը քննութեան առած է այն ծրագիրը զոր Փրանսացի հրապարակագիր Պ. Միսմէր՝ մայրաքաղաքիս վարժարանները այցելելով պատրաստած էր՝ համաձայն եւրոպական վարժարանաց ծրագիրներուն։

ԹՐԱՄՈՒԷՅԻ ընկերութիւնը հանրօգուտ շինութեանց նախարարութենէն արտօնութիւն խնդրած էր Շիշլիի գիծը երկարելու համար և յայտարարած էր միանգամայն որ Շէրպէթճեան էֆէնտիի կողմէ շոգեշարժ թրամուէյի մը շինութեան համար խնդրուած գիծն՝ իրեն գիծերէն 500 մեդր հեռաւորութիւն չունենալով, կը հակառակէր իր մենաշնորհի պայմաններուն, հետեւաբար կարելի չէր անոր մենաշնորհ տալ։ Թրամուէյի ընկերութեան այդ խնդրագիրը Հանրօգուտ շինութեանց նախարարութեան մասնագիտաց ժողովին յանձնուած է, որ Թրամուէյի ընկերութեան քարտէսներն ու Շէրպէթճեան էֆէնտիի մատուցած յատակագծերը քննելով տեսած է թէ երկու գծերու հեռաւորութիւնը 500 մեթրէն աւելի է, հետեւաբար այդ առարկութիւն անընդունելի դատած է նկատելով միանգամայն որ արդէն յանձնառագրոյն մէջ ալ նախամեծարութեան մասին տրամադրութիւն մը չկայ։

ՀԵՌԱԳԻՐ
ԱՅՍ ՕՐՈՒԱՆ

ՀՆՏԱԽՏԻ ԼՈՒՐԵՐ

ՊԵՐԼԻՆ, 15 Օգս.— Պաշտօնական Օրագիրը կը ծանուցանէ թէ բուն հնտախտի երեք դէպքեր ստուգուած են ի Պերլին՝ Տքթ. Քօխի աշխատանոցին մէջ կատարուած միքրոբագննական քննութեամբ։ Հիւանդութեան ճարակումն արգիլելու համար, ամեն զգուշական միջոցներ ձեռք առնուեցան։ Հիւանդներն են լեհ բանուորներ։

ՊՈՒՔՐԷՇ.—Պաշտօնական— Պրայլա, 27 նոր վարակեալ, 22 մեռեալ. Սուլինա, 43 նոր, 17 մեռեալ. Ջեռնավոտա, 9 նոր, 3 մահ, Կալաց 3 նոր, 1 մեռեալ։

ՎԻԵՆՆԱ.— Քալնոքի կոմս հոս դարձաւ Իշլի ամարանոցէն։

ՓԵԹԵՐՍՊՈՒՐԿ.— Ուքազ մը կը դադրեցնէ Կայսերական Փողերանոցին կողմէ արծաթի ձողի կամ հին արծաթ դրամոց ընդունելութիւնն, և օտար արծաթ ի Ռուսիա ներմուծումը կ'արգիլէ։

ՓԱՐԻԶ.—Պէհրինկի փոկորսութեան ատեանն իր վճիռն արձակեց Ամերիկայի և Անգլիոյ խնդրոյն վրայ. բայց յայտնի չէ թէ ի՛նչ վճռած է կամ ի նպաստ ո՛ր կողմին։

Սակարան

ՂԱԼԱԹԻԱ, 4 Օգոստոս

ԸՆԹԱՑՔ ՓՈԽԱՆԱԿԱԳՐՈՑ		
3 ամիս Լոնտրայի վրայ		109 ¾
3 » Փարիզի »		23
ՕՍՄԱՆԵԱՆ ՔՈՆՍՕԼԻՏԷ		
Երէկ երեկոյ գոց. (Միւթ. Դ. Պէրի)		23 39
Բերայի մէջ	»	— —
Առաւօտուն բացուեցաւ	»	23 39
Կէս օրին		23 39
Թահվիլաթը Օսմանիյէ երէկ երեկոյ		— —
» » ժամ 5ին		— —
ԸՆԹԱՑՔ ԱՐԺԵԹՂԹՈՑ		
Փոխառութիւն	Ա. Սէրի	54
»	Բ. »	33
»	Գ. »	24 15
ԲԱԺՆԵՏՈՄՍՔ		
Սօսիէթէ Ժէնէրալ	Անգլ. Լր.	— —
Քրէտի Ժէնէրալ	» »	7 30
Պանք տը Բօնս	» »	3
Օօս. Շանժ է վալէօր	» »	2 10
Ռէժի	Օսմ. Ոսկի	16 27
Թրամուէյ	» »	582 ½
Օսմ. Ապահովագր. Ընկ.	» »	307 ½
Ռումէլիի Երկաթուղի	ֆր.	85
Բաժնեթուղթ Լաւրիօնի		38

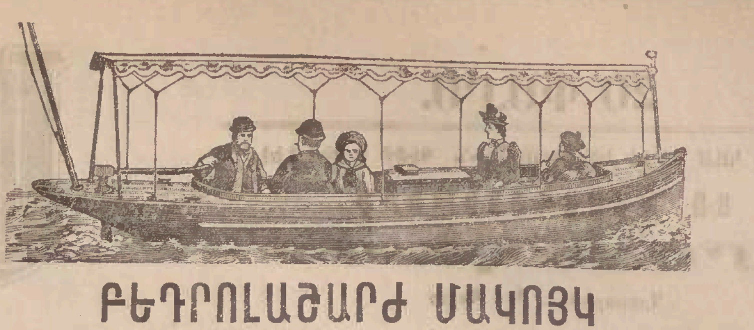

ԲԵԴՐՈԼԱՇԱՐԺ ՄԱԿՈՅԿ

Նախորդ յօդուածով մը բացատրեցինք բեթրոլաշարժ մեքենայից առաւելութիւնները թէ՛ ծախուց խնայողութեան, թէ գործածութեան դիւրութեան և թէ նոյն իսկ մաքրութեան և առողջապահական տեսակէտներով։ Այս անգամ պիտի խօսիմ բեթրոլաշարժ մեքենայից մի նոր գործածութեան վրայ, որ մասնաւորապէս կարեւոր է Կ. Պոլսոյ, ինչպէս նաեւ ամէն ծովեզերեայ և գետեզերեայ քաղաքաց համար։

Վոսփորի մէջ երթեւեկող շոգեմակոյկները և փոքր շոգենաւերը ամէն օր կը տեսնենք, և միշտ նկատած ենք սոյն հաճոյալի ճամբորդութիւնները իբր մեծածախս, հետեւաբար հարուստներուն միայն յատուկ. արդարեւ 4 ձիու զօրութեամբ շոգեշարժ մակոյկ մը որ 12 հոգի կը պարունակէ, որչափ ալ պարզօրէն շինուած ըլլայ, դարձեալ այսպիսի շոգեմակոյկ մը գոնէ 500 ոսկւոյ ծախքով կը շինուի և զայն վարելու համար գոնէ երկու հոգի պէտք են, մին նաւն ուղղելու և վարելու և միւսը մեքենան. 4 ձիու զօրութեամբ շոգեմակոյկ մը օրը գոնէ 1/4 տակառաչափ ածուխ կը վառէ. վերջապէս եթէ հաշուենք դրամագլխոյ տոկոսը, մեքենային և նաւուն մաշումները և հիննալը, հետզհետէ զանազան նորոգումները, և այլն, կունենանք գոնէ օրական 4 մէճիտի չափ ծախք։

Արդ Եւրոպիոյ մէջ սկսած են շինել բեթրոլաշարժ մակոյկներ. մասնաւորապէս Լէյպցիկի Կրօպ գործարանը կը շինէ 1է մինչեւ 12 ձիու զօրութեամբ բեթրոլաշարժ մակոյկներ, որոց գները նմանօրինակ շոգեմակոյկներու գներէն աւելի աժան են, զորօրինակ Կրօպի գործարանը շինուած 4 ձիու զօրութեամբ բեթրոլաշարժ մակոյկ մը կ'արժէ 5200 մարք, այսինքն շուրջ 286 լիրա օսմ.։ Հաշուենք այժմ թէ օրական ինչ ծախք ունինք այս բեթրոլամակոյկը գործածելու համար։

1. Ս[illegible] բեթրոլ—4 ձիու զօրութեամբ Կրօպի բեթրոլաշարժ մեքենայ մը իւրաքանչիւր ձիու զօրութեան համար թէեւ փորձուած է թէ 0,4 քիլօ կը սպառէ, սակայն սովորութիւն է միշտ ծախքը քիչ մը աւելի հաշուել հետեւաբար 20 առ հարիւր կ'աւելցնենք և իւրաքանչիւր ձիու զօրութեան կէս քիլօ կը հաշուենք և այն ատեն մեքենային մէկ ժամուան սպառումը կըլլայ 2 քիլօ, և եթէ օրը 10 ժամ բանեցնենք կ'ունենանք օրական 20 քիլօ բեթրոլի սպառում՝ որոյ 1 քիլօն 24 բարա կ'արժէ ի Պոլիս, որով օրական ծախքը կ'ըլլայ 12 ղրուշ։

2. Բեթրոլաշարժ մեքենայները ինչպէս շոգեշարժ մեքենայները, պէտք է երբեմն իւղոտուին մասնաւորապէս գլանին մէջը և առանցքները, սա եւս մանրամասնօրէն հաշուած են և Կրօպեան բեթրոլաշարժ մը պէտք ունի իւրաքանչիւր ձիու զօրութեան ժամը կէս ֆենիկ առաւել 1 ֆենիկ արժողութեամբ իւղի որով 4 ձիու զօրութեան համար պիտի ըլլայ 2+1=3 ֆենիկ և օրական 10 ժամուան համար 30 ֆենիկ այսինքն 72 բարա. այս թիւն եւս 10 % աւելցնենք, որով օրական ծախք կունենանք 2 ղրուշ։

3. Նորոգութիւն—Ոչ և է մեքենայ որ կը բանի մաշումներ ունի և երբեմն նորոգութիւններ պէտք է ընել, նոյնպէս նաեւ մակոյկին, թէեւ բեթրոլաշարժ մեքենայից նորոգութեան ծախքը շատ պակաս է շոգեշարժ մեքենայից նորոգութեան ծախքէն, մասնաւորապէս կաթսայ չունենալով. սակայն ամէն առթիւ պէտք է հաշուենք թէ՛ մեքենային և թէ մակոյկին նորոգութեանց համար տարեկան՝ արժողութեան 5 % ծախք մը, և քանի որ 4 ձիու զօրութեամբ շոգեմակոյկ մը արժած է 286 լիրա օսմ. % 5ը կ'ըլլայ ոսկեդրամ 1430 տարեկան ծախք և օրական 4 ղրուշ ոսկեդրամ, այսինքն արծաթ դրամ 4 ու կէս ղրուշ։

4. Հաշուենք նաեւ դրամագլխոյ տոկոսն 5 % տարեկան, օրական ծախքը կըլլայ 4 ու կէս ղրուշ։

5. Բեթրոլաշարժ մակոյկ մը որչափ ալ նորոգուի և խնամով գործածուի վերջապէս կը հիննայ. լաւ վիճակի մէջ 20 տարի կրնայ գործածուիլ, թէեւ 20 տարի գործածուելէ ետքը եւս թէ՛ մեքենան և թէ մակոյկը արժէք մը կը ներկայացնեն, սակայն առ ոչինչ համարելով սոյն արժէքն, այս մաշումի համար օրական ծախքը կ'ըլլայ 4 ու կէս ղրուշ։

6. Պարզ մակուկավար մը բաւական է՝ բանեցնելու համար սոյն բեթրոլաշարժ մակոյկը, որոյ համար օրական ծախք կրնանք հաշուել 15 ղրուշ։

Գումար օրական ծախուց 10 ժամուան համար 42 ու կէս ղրուշ։

Եթէ ո և է անձ շահագործել ուզէ այսպիսի բեթրոլաշարժ մակոյկ մը Վոսփորի մէջ կամ այլուր, այնչափ խնայողական է օրական ծախքը որ նոյն իսկ Շիրքէթի Խայրիէի գնով մարդ փոխադրելու ըլլայ, յոյժ շահաւէտ գործ մը ըրած կ'ըլլայ. զոր օրինակ, եթէ Ռումէլի Հիսարէն Պոլիս բանեցնենք, օրը 4 անգամ Հիսարէն Պոլիս, և 4 անգամ Պոլսէն Հիսար կրնայ երթալ. այս 8 ճամբորդութեան իւրաքանչիւր անգամուն 12ական հոգի փոխադրելով 8 անգամուան մէջ կը փոխադրուի 96 ճամբորդ որ ըստ Շիրքէթի Խայրիէի նոյն իսկ 2 րդ կարգի ճամբորդաց գնոյն 2 ղրուշէն 192 ղրուշ հասոյթ կ'ըլլայ օրական, փոխարէն 42 ու կէս ծախուց և զուտ շահ կը մնայ օրը 149 ու կէս ղրուշ։ Արդարեւ Շիրքէթի Խայրիէ մենաշնորհեալ է և ոչ ոք կարէ մրցիլ Շիրքէթի հետ, սակայն կան տեղուանք, նոյն իսկ Վոսփորի մէջ եւ ի մերձակայս, ուր ժողովրդեան նուազութեան պատճառաւ Շիրքէթ և Մախսուսէ շոգենաւ չեն բանեցներ, ինչպէս Քիրեճ Պուրնու, Սէյմի Պուրնու, Անատօլ և Ռումէլի Ֆէներներ, Կէօքսու, նոյնպէս Ֆէներ Պահճէ, Մօտա, Այաթէֆանոս, Մաքրիքէօյ, Սամաթիա ևն. շոգենաւք չեն երթեւեկեր։ Դարձեալ կարելի չէ՞ նաեւ այս տեսակ շոգեմակոյկներով հաճոյական պտոյտներ կազմակերպել կիրակէ և տօն օրեր. պէտք է նկատել նաեւ թէ բեթրոլաշարժ մակոյկ մը աւելի հաճելի է քան շոգեշարժ մակոյկ մը, ոչ ծխան ունի, ոչ հնոց, ոչ ածուխ, ոչ մուր, ոչ այնչափ աղմուկ, ոչ ջերմութիւն և ոչ վտանգ. մակոյկին մէջ ալ այնչափ քիչ տեղ կը գրաւէ որ կարծես թէ մեքենայ չկայ։

Այս ամէն առաւելութիւնք գնահատուած են Եւրոպիոյ մէջ, նոյն իսկ այնպիսի երկիրներ ուր բեթրոլը անհամեմատ աւելի սուղ է քան ի Տաճկաստան և ընդ հակառակն հանքածուխն աւելի աժան, ինչպէս Գերմանիա, Գաղղիա և Անգլիա. Գերմանիոյ մէջ, նոյն իսկ ի Լէյպցիկ, ուր կը շինուին Կրօպեան բեթրոլաշարժք, բեթրոլին գինը լիտրը 17 ֆենիկ է, մինչ հոս հազիւ 10 ֆենիկ, հետեւաբար % 70 աւելի աժան, մինչ ընդհակառակն հանքածուխին տակառաչափը ի Լէյպցիկ 10 մարք է և ի Պոլիս ամենէն աժան ատենը տակառաչափը 20 մարքէ պակաս եղած չէ։ Ալ ընթերցողք կընան գաղափարել ինչ աստիճան նպաստաւոր է մեզ բեթրոլաշարժ մեքենայից գործածութիւնը ի Պոլիս և Թուրքիոյ ուրիշ տեղերը։ Բեթրոլաշարժ մեքենայ կը գործածուին մեծաքանակ նոյն իսկ Գաղղիոյ մէջ ուր բեթրոլը քառապատիկ աւելի սուղ է քան ի Պոլիս. բեթրոլը Տաճկաստանի մէջ ամեն կողմ կը գտնուի, հետեւաբար մեծ դիւրութիւն կայ բանեցնելու բեթրոլաշարժ մակոյկներ Փոքր Ասիոյ գետերուն և լճերուն մէջ, ուր շոգենաւք իսկ չգտնուելով յոյժ արդիւնաբեր պիտի ըլլան երկրին և յոյժ շահաւէտ՝ ձեռնարկուին։

Պարոնայք Կրօպ և ընկերութիւն ղրկած են զանազան բեթրոլաշարժ մեքենաներէն Զիկաքոյի Արուեստահանդէսն ուր կը տեսնուի նաեւ 6 ձիու զօրութեամբ բեթրոլաշարժ մակոյկ մը։ Ամերիկեան նշանաւոր գիտական թերթն Scientific American, գնահատելով Կրօպեան մեքենայից գերազանցութիւնը, երկարօրէն նկարագրած է մեծադիր պատկերներով. Արդէն Կրօպեան մեքենայք գերազանցած են ամեն բեթրոլաշարժ մեքենաներ։

Վերը դրուած պատկերը կը ներկայացնէ բեթրոլաշարժ մակոյկ մը 4 ձիու զօրութեամբ։ Բեթրոլաշարժ մակոյկներուն վրայօք աւելի մանրամասն տեղեկութիւններ ուզողները կրնան դիմել մեզ. պատրաստ ենք ներկայացնել իրենց նոյն իսկ մանրամասն յատակագծեր, թէ՛ մակոյկին և թէ՛ մեքենային շինուածքին։

Ս. ՏԱՄԱՏԵԱՆ

Մայր եկեղեցւոյ սեփական վագֆէն Գումգաբու Մօլա Թաղի թիւ 19 քարուկիր հաստատուն տունը 318 կանգուն գետնի վրայ, 147 կանգունը շէնք եւ 171 կանգունը պարտէզ, 6 սենեակով, խմելու անոյշ ջրով եւ ջրհորով, Ազգ. Վարչութեան Տնտեսական Խորհրդոյ հաւանութեամբ աճուրդի դրուած է թուականէս մինչեւ 31 օր պայմանաժամաւ եւ առ այժմ 400 օսմ. ոսկւոյ գնող կայ։

Փափաքողք կը հրաւիրուին ամեն ուրբաթ եւ կիրակէ առաւօտները Մայր եկեղեցւոյ Թաղ. խորհրդարանը ներկայանալ եւ ստանալ հարկ եղած տեղեկութիւնները։

26 յուլիս 1863 711 5—10

ՏՕՔԹՕՐ Լ. ՀԱՄԱՄՃԵԱՆ

Այս անգամ իւր բնակութիւնն հաստատած է Եէնի-Դաբու կայարանին մօտ թիւ 1 տունն, ուր հիւանդ կ'ընդունի ամեն օր։ Կը զննէ կատարեալ ուշադրութեամբ եւ քիչ ժամանակի մէջ կը դարմանէ ներքին եւ արտաքին ամեն տեսակ հիւանդութիւններ, մասնաւորապէս ջղային տկարութիւնք, նոյնպէս ամենայն յաջողութեամբ կը կատարէ վիրաբուժական գործողութիւններ։

Ուրբաթ օրերը ժամը 6էն վերջ՝ ձրի կը դարմանէ իրեն դիմող հիւանդները։

687 10—20

ԵՆԿԻՒՐԻԻ ԴԱՏԱՍՏԱՆԸ

ՎՃՌԱԳԻՐ

ՎԵՐՋՆԱԿԱՆ ԱՏԵՆԻ ՊԱՏԺԱԿԱՆ ՃԻՒՂԻՆ

(Շարունակութիւն երէկի թիւէն)

Այդ գրութիւններէն կարդացուեցաւ Սեբաստիոյ կուսակալութեան 25 փետրվ. 1307 թուական հեռագիրն, որուն պարունակութիւնն էր հետեւեալը.

«Իբրեւ կասկածելի Թէնոսի գիւղերէն նահանգին կեդրոնը բերուած և բանտարկուած անձերէ Կէմրէկի բողոքական քարոզիչ Մարտիրոս և նախապէս ուսուցիչ եւ այժմ վաճառական Յակոբ Բէհլօ իմացուած եւ խոստովանած են թէ Մարզուանի խռովարարներէն Թումայեան Կարապետ ու Գայաեան Յովհաննէս մէկուկէս տարի առաջ Թէնոսի շրջակայ Կէմրէկ գիւղը երթալով գրգռիչ խօսքեր ըրեր են՝ բողոքականաց ու հայոց միջեւ եղած ցրտութիւնը վերցնելով ամենուն բաղձանքն անկախութեան տեսակէտին վրայ միացնելու, զինելու և խռովարարական գօմիթէի մասնաճիւղ մը կազմակերպելու համար։ Ասոնք գիւղերը պտտելով այդ գաղափարը ժողովրդեան մէջ տարածեր են։ Յետոյ, Լոնտոնի գօմիթէին կողմէ յատկապէս եկած Միրայր անուն անձին հետ խորհրդակցելով՝ ընդարձակեր են իրենց խռովարարական գործերը։ Մարզուանի մէջ տպագրեալ ունայնաբանութիւններ պարունակող ազդարարութիւնք Եոզղատէն ի Կէմրէկ և անկից ալ զանազան տեղեր ղրկեր ու փակցուցեր են։ Կիւրինցի Թորոս, Թալասցի Կիւլպենկ, և իրենց ընկերէն Փանոս անուն անձերէ, որք պաշտօն ունէին Մարզուանի գօմիթէին կողմէ յատկապէս իբրեւ աւազակ պտտիլ եւ խռովարարական գաղտնիքները երեւան հանողներն սպանել, Թորոս և Կիւլպենկ վեց ամիս առաջ վրացիի տարազով Եոզղատ գաւառի Մատէն գաւառակի Թղթատարին վրայ յարձակելով երկու ոստիկան-զինուորներն սպաննած եւ Թղթատարին դրամը յափշտակած են։ Նոյն միջոցին սպաններ են իբրեւ բժիշկ գիւղերը պտտող հայ մը՝ խռովարարական գաղտնիքներն երեւան հանած ըլլալուն համար։ Այդ հայ նախապէս Մատէնի տեղական կառավարութեան գաղտնի տեղեկութիւններ տուած էր։ Կիւրինցի Թորոս ձերբակալուած է։»

Սեբաստիոյ կուսակալութեան կողմէ 12 մարտ 1309 թուականաւ Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին ուղղեալ հեռագիրն է հետեւեալը.

«Ձերբակալեալ Կիւրինցի Թորոս մէկ քանի օր առաջ նահանգին կեդրոնը բերուելով հարցաքննուեցաւ և ըսաւ թէ Մարզուանի մէջ Արթին Թումայեանի միջոցաւ և Մարզուանի խռովարարական գօմիթէին կողմէ իրեն գործադիր պաշտօնեայի անուն տրուեր է՝ երբ որ միջոց գտնէ զարնելու համար զինուորները, սպայները, ոստիկան-զինուորները, Թղթատարի սուրհանդակները և կառավարական պաշտօնեայները՝ թէ իրեն տրուելով նաեւ հրահանգ մը, Կէմրէկի մասնաճիւղին ուղղեալ նամակ մը, ռուսական հրացան մը ու յիսուն փամփուշտ ղրկուեր է։ Այդ նամակը յանձներ է նոյն մասնաճիւղի նախագահին։ Կիւրինցի Թորոս թէ՛ հարցաքննիչ դատաւորին և թէ կուսակալութեան առջեւ խոստովանած է թէ վեց ամիս առաջ Թալասցի Կիւլպենկ անուն աւազակին հետ Մատէնի Թղթատարին վրայ յարձակեր, երկու ոստիկան-զինուորներն սպաններ և 17,000 ղրշ. մօտ դրամ կողոպտեր են։»

24 մարտ 1309 թուական ուրիշ հեռագրոյ մը պարունակութիւնն է հետեւեալը.

«Մարզուան գտնուող Ամասիոյ կառավարիչին և նահանգին ընդհանուր դատախազին մէկ յայտագրոյն համեմատ, Ամասիա գտնուող Պ. Նիւպէրի ըսեր է թէ Մարզուանի բողոքականաց վարժարանի ուսուցիչներէն Թումաեանն ու Գայաեանը վարժարանին մէջ ունեցած պաշտօններնուն դադրեցուցեր է, որովհետեւ համոզում գոյացուցեր է թէ ասոնք խռովարարներ են։»

25 ապրիլ 1309 թուականաւ իբրեւ պատասխան ուղղեալ հեռագրոյ մը պարունակութիւնն է հետեւեալը.

«Կէմրէկի բողոքականաց քարոզիչ Մարտիրոս հաստատած է Թումաեան Կարապետի խռովարարական գործերը և յայտնած է անոր ձեռնարկները։ Իր գրով յայտագիր մը եւս տուած է թէ ունայնաբանութիւններ պարունակող ազդարարութիւնք Եոզղատէն Կէմրէկ ղրկուեր են։ Կիւրինցի Թորոսը գործադիր պաշտօնեայ կարգող ու անոր զէնք տուող է Թումաեան Կարապետի հօրեղբօրորդին Թումաեան Արթին, որ գօմիթէին իբրեւ գործադիր պաշտօնեայ պահուըտած է ի Մարզուան։ Տղան Վահան մէկուկէս տարի առաջ Աթէնք փախեր է։ Ասոնցմէ Թումաեան Կարապետ խռովարարական ձեռնարկութեան գլխաւոր գործերն յանձն առնլով և Արթին ալ գործադրութեան մասը, մանաւանդ երկու տարի է ի վեր ծայր առած և պարզապէս հրապարակաւ աշխատած են իրականացնելու իրենց յեղափոխական բաղձանքները։»

Արտաքին գործոց նախարարութեան 20 մայիս 1309 թուական պաշտօնագրոյն պարունակութիւնն է հետեւեալը.

«Սեբաստիոյ նահանգին Կէմրէկ անուն տեղւոյ բողոքական եկեղեցւոյ երէցը վերջերս Կ. Պոլիս ղրկած նամակի մը մէջ ըսած է թէ Թումաեան գրեթէ տարի մը առաջ Կէմրէկի եւ շրջակայ գիւղաքաղաքներն ու գիւղերն երթալով հայ հասարակութեանց պետերուն ծանուցեր է որ հայերն յարմար ժամանակին պատրաստ գտնուելու համար հրացան ու զէնք հայթայթեն, թէ յետոյ յԱնգլիա գտնուող անգլիական ու հայկական յեղափոխական գօմիթէի պաշտօնեայներէն մին իւր բնակարանն երթալով իբր աւանդ յանձներ է քովը գտնուած ծրար մը՝ մինչեւ Մարզուան երթալու օրը մնալու համար, սակայն հասկցուելով որ ծրարին մէջ ունայնաբանութիւններ պարունակող 42 հատ ազդարարութիւններ կան, ետ տուեր է այդ պաշտօնէին և թէ հաւանական է որ այդ ունայնաբանութիւնք Թումաեանի մարդոց կողմէ փակցնել տրըուած ըլլան։ Ամերիկեան դեսպանատան մարդոցմէն իմացուած է որ Կ. Պոլսոյ միսիոնարներու ժողովին ատենապետ Պ. Բինկ կատարելապէս համոզուած է Թումաեանի այդ գործոցը վրայ։»

Սեբաստիոյ կուսակալութեան 8 մայիս 1309 թուական պաշտօնագրոյն պարունակութիւնն է հետեւեալը.

«Սեբաստիոյ Խորթիւլիւ Բինար թաղը բնակող Մասնաճառնչանօղլը Կարապետի [illegible] գրուեալ նամակն, որ թարգմանուած է, կը կրէր Պերճ Անդրանիկեան ստորագրութիւնը։ Այդ անձ Սեբաստիոյ բանտը գտնուող Քարքերդցի Յովհաննէսեան էր և Պերճ Անդրանիկեան ալ կեղծ անուն մ'էր։ Այս անձ հարցաքննուելով ըսած է թէ այդ նամակ Թումաեան Արթինի ուղղուած էր և թէ Թումաեան Կարապետ խռովարարական ընկերութեան նախագահն է։ Այս յայտարարութիւնք կը վաւերացնեն այն միւս տեղեկութիւններն, որք տրուած են Թումաեան Կարապետի նկատմամբ, որ Ենկիւրիի մէջ կը դատուի։»

Թումաեան Կարապետ ու Գայաեան Յովհաննէս խօսք առնլով ըսին թէ, ինչպէս որ նախապէս յայտնած էին, Սեբաստիոյ ոստիկան-զինուորաց հրամանատար Խուրշէտ փաշա, որ երկու տարիէ ի վեր իրենց վրայ կը հսկէ, ինչ ինչ տեղեկութիւններ հաւաքած է, իրենց դէմ ապացոյցներ ձեռք անցընելու տենչանօք և նոյն թղթակցութիւնք ալ կը պարունակեն Խուրշէտ փաշայի կողմէ կուսակալութեան մատուցուած եղելութիւններն և ձեռք բերած տեղեկութիւնները, և թէ այդ գրութեանց մէջ բովանդակեալ հետեւութիւնք՝ օրինաց հակառակ են, դատարանէն դուրս պարզ տեղեկութիւններ ու վկայութիւններ են, որք ըստ օրինի ո և է նշանակութիւն չունին և չեն կրնար զիրենք պատասխանատուութեան ենթարկել։

Հարցուեցաւ իրենց թէ Խուրշէտ փաշա ի՞նչ պատճառաւ զիրենք կը հալածէր ու իրենց վրայ կը հսկէր։ Պատասխանեցին թէ Խուրշէտ փաշա զիրենք կը հալածէր ու իրենց վրայ կը հսկէր, որովհետեւ կարծիք մը և կասկած մը ունեցած էր թէ իրենք մասնակից են խռովարարաց գօմիթէին, թէ Խուրշէտ փաշա տակաւին կը շարունակէ աշխատիլ ձեռք բերելու ապացոյցներ, որպէսզի ստուգութեան աստիճանին հասցնէ այն կասկածները զորս կը յայտագրէ պաշտօնական տեղերու և թէ Սեբաստիոյ կուսակալութեան կողմէ իրենց դէմ եղած գեկուցմունք և հայթայթուած տեղեկութիւնք բոլորն ալ Խուրշէտ փաշայի հնարքներու արդիւնքն են և հետեւաբար իրենց համար անընդունելի են։ Թումաեան ու Գայաեան պնդելով իրենց ուրացմանը վրայ ըսին որ եթէ իրենց ձեռքի գիրը գտնուի այն թուղթերուն մէջ, որք կը վերաբերին խռովարարական գործառնութեանց, և եթէ այն երկու անձինք, որոց համար կըսուի թէ իբր երեսփոխան Մարզուան գացեր են, և որք դատարանին մէջ ներկայ են, ըսեն որ գօմիթէին նախագահն ու քարտուղարն իրենք են, այն պարագային մէջ պատրաստ են իրենց պատիժը կրելու։

Հարցուեցաւ իրենց թէ ի՞նչ պիտի ըսէին սա պարագային վրայ թէ Պիրհան գիւղն երթալու ու անոր դառնալու ատեն, ուր կըսեն թէ հաշիւ տեսնելու գացած էին, հաստատուած է թէ իրենց հանդիպած բոլոր գիւղաքաղաքներու ու գիւղերու մէջ ի վերջոյ խռովարարական գօմիթէի մասնաճիւղեր կազմած են և այդ տեղերն ունայնաբանութիւններ պարունակող ազդարարութիւններ փակցուցեր են և թէ այս իրողութիւններ իբրեւ ապացոյց յառաջ կը բերուին թէ իրենք այդ գիւղաքաղաքներու և գիւղերու մէջ խռովարարական ներշնչումներ ըրած են։

Թումաեան ու Գայաեան բացայայտ կերպով յայտարարեցին թէ իրենք Պիրհան գնացած էին հաշիւ տեսնելու, թէ իրենց հանդիպած տեղերուն մէջ երեւան ելած խռովութիւնք չեն կրնար ապացոյց մը նըկատուիլ իրենց մասնակցութեան և թէ այս կարգի մակաբերութիւնք թէ՛ օրէնքով և թէ տրամաբանութեամբ ո և է նշանակութիւն ու կարեւորութիւն չունին։

Հարցուեցաւ Բէհլօ Յակոբի, Կիւրինցի Թորոսի և քարոզիչ Մարտիրոսի թէ, ինչպէս նշանակուած է վերոգրեալ թուղթերու մէջ, Սեբաստիոյ կուսակալին առջեւ ըրա՞ծ էին թէ ոչ այն յայտարարութիւնները զորս ըրած էին հարցաքննիչ դատաւորին առջեւ։ Պատասխանեցին թէ վախնալով նախապէս եղած բռնութենէն ու ճնշումէն, կուսակալին առջեւ ալ խոստովանութիւններ ըրած և տեղեկութիւններ տուած էին արձանագրեալ յայտարարութեանց նման։

Հարցուեցաւ որ եթէ իրենց վրայ իրօք բռնութիւն և ճնշում եղած էր, ինչո՞ւ համար դատարանին մէջ ըսածներնուն նըման կուսակալին ալ չէին ըսած։ Ասոր չըկրցան պատճառ մը ցոյց տալ։

Կարդացուեցաւ երեք տեղեկագրեր որք կը գտնուին դատին պաշտօնագրերուն մէջ և որք՝ Տէրէվէնքի վանքէն և այլ տեղերէ գրաւեալ վնասակար թուղթերու, գոյքերու և զէնքերու գրաւման եղանակին կը վերաբերին։ Ասոնցմէ մին կը կրէ 21 յունվար 1308 թուականն և Կեսարիոյ գաւառին Իտարէի ժողովոյ անդամներէն Մնաքեան Պետրոսի ու Գալբաքճեան Գէորգի և ոստիկանութեան պաշտօնեայ Աճմէտի կնիքները։ Ասոր պարունակութիւնն էր թէ լսուելով որ Կեսարիոյ մէջ խեղ մը խռովարարական արարքներու ձեռնարկող Տէրէվէնքի վանքին Դանիէլ վարդապետի ու Անտոն Ուշտունիի բնակած նոյն վանքին մէջ վնասակար թուղթեր կան, նոյն թուականէն վանքին մէջ խուզարկութիւնք կատարուեր են՝ Ուշտունիի կողմէ նոյն վարդապետին ուղղեալ գրութեան մը վրայ, թէ նոյն վարդապետին պահած տեղէն գտնուեր են երեք փամփշտարաններ՝ մին լեցուն ու երկուքը պարապ, խռովարարական ընկերութեան անդամներէն Աչճը Բարսեղօղլը Կիւլպենկի յատուկ լանջապանակ մը ու զանկապաններ, Փարատաղի փամփուշտներով լեցուած վրացիի հագուստ, կառավարական յատուկ Վինչեսթըրի հրացան մը, երկու րէվոլվէրներ, խռովարարական ընկերութեան տպագրեալ կանոնագիր մը հայերէն գրուած և նոյն ընկերութեան հիմնական կանոնագիրը կոչուած թուղթ մը, տպագրեալ կանոնագիր մը, որ պատրաստուած է անցեալ 1308 տարւոյ սեպտեմբերին ի Մարզուան գումարեալ խռովարարական ընդհանուր ժողովին կողմէ, Հնչակեան լրագրեր, Մարզուանի խռովարարական ընկերութեան կնիքով կնքեալ հայերէն երկու նամակներ և վերոյիշեալ Կիւլպենկի կենսագրութիւնը պարունակող տետրակի ձեւով ձեռագիր թուղթ մը և թէ ասոնք ամէնքն ալ պարկի մը մէջ դրուելով գրաւուեր են։

Միւս տեղեկագիրն ալ միեւնոյն թուականը կը կրէր և տեղւոյն երեւելիներէն Հաֆըզ Ազգապատէ Շէյխ Իպրահիմ, հետեւակ զօրաց հարիւրապետ Մազհար և ոստիկանութեան պաշտօնեայ Խալիլ Զավուշ կնիքները։ Պարունակութիւնն էր թէ իմացուելով որ Կեսարացի Ալաճաճեան Կարապետ կը պատկանի այն ընկերութեան, որ կազմուած է օսմ. կառավարութեան երկիրներէ մէկ մասը տէրութեան վարչութենէն անջատելով անկախ վարչութիւն մը կազմելու ցնորական գաղափարով յեղափոխութիւն յարուցանելու, հպատակ ժողովուրդը խաբելու և իրենց վնասակար գաղափարաց չը համակերպող հաւատարիմ հպատակաց դէմ ամէն չարիքներ գործելու և որ այդ կարգի խռովարարական արդիւնքներու ձեռնարկած է և իմացուելով որ անոր տան մէջ վնասակար թուղթեր կան, անոր՝ Պէօյիւք Օտունճը թաղը գտնուած 18 թիւ տունը գացեր են նոյն թըւականին և յետ խուզարկութեան խռովարարական ընկերութեան անուանց ցանկը պարունակող տետրակ մը գտնելով, պահարանի մը մէջ դրեր, կնքեր և գրաւեր են։

Երրորդ տեղեկագիրը 28 յունվար 1308 թուականը կը կրէր և առեւտրական դատարանի նախագահ Շապան էֆէնտիի, Հանրային Պարտուց վարչութեան տնօրէն Օսման էֆէնտիի, տեղւոյն երեւելիներէն Ֆէյզիզատէ Նազիֆ ու Պէքիր էֆէնտիներու և հարիւրապետ Մահմուտ աղայի և Էֆքէրէ գիւղացի Տէրվիշ ու Մէնձէս աղաներու կնիքները։ Պարունակութիւնն էր թէ լըսուելով որ վերոյիշեալ ընկերութեան պատկանող Էֆքէրէցի Ծիվանեան Մարտիրոսի նոյն գիւղը 22 թիւ տանը մէջ վնասակար նիւթեր ու թուղթեր կան, յետ խուզարկութեան գտնուեր է հայերէն քարտէս մը, բազմաթիւ Հնչակեան լրագրեր, լուսանըկար մը և ընկերութեան տետրակ մը որք գրաւուեր են։

Ուշտունիին ցոյց տրուեցան Արարօնեան ընկերութեան կանոնագիր մը, Հնչակեան տպարանին մէջ պատրաստուած տետրակ մը, Հնչակեան լրագիր, արհեստական յառաջդիմութեան յատուկ տետրակ մը, նամակ մը, բանախօսութիւն պարունակող թուղթ մը և երեք Թէզքէրէի Օսմանիյէներ, որոց մին գրուած և միւսը՝ պարապ, որք կը գտնուէին Տէրէվէնքի վանքէն գրաւեալ թուղթերու ու նիւթերու մէջ։ Ուշտունի ըսաւ թէ այդ Թէզքէրէի Օսմանիյէները բաց անցագրով մը իրեն տուած էր Կէմրէկցի Միրայր կամ ուրիշ անուամբ Գալուստ՝ ի հարկին գործածելու համար, թէ արհեստի վերաբերեալ տետրակն ու Հնչակեան լրագրերն իրենն էին և թէեւ վանքին մէջ իւր գրքերու ու թուղթերու մէջէն Հնչակ լրագրոյ միջոցաւ հրատարակուած ուրիշ տետրակ մը, Արարօնեան ընկերութեան կանոնագիր մը և անստորագիր թուղթ մը գտնուած էին, սակայն ատոնք իրենը չէին այլ վանքին Դանիէլ վարդապետին կը վերաբերէին։ Դանիէլ վարդապետ ըսաւ թէ այդ թուղթերու բոլորն ալ Ուշտունիին էին։ Ամբաստանեալներէ Գայսէրօղլը Աւետիս հարցման մը պատասխանելով ըսաւ թէ Դանիէլ վարդապետի հրամանաւ այդ թուղթերը գրաւեալ միւս նիւթերուն հետ սնտուկի մը մէջ դնելով պահած էր, սակայն չէր գիտեր թէ ի՞նչ բաներ էին և որո՞ւ կը վերաբերէին։ Այդ թուղթերու վաւերացեալ թարգմանութիւնները կարդացուելով հասկցուեցաւ՝ որ կանոնագիրը, տետրակը և Հնչակեան լրագիրը լեցուն են՝ ամբաստանութեան նիւթ եղող գործերու վերաբերեալ վնասակար գաղափարներով ու հըրատարակութիւններով։ Նամակն ալ, որ ստորագրութիւն ու թուական չունէր, խռովարարական գրգռիչ ակնարկութիւններ կը պարունակէր անձնուէրներ գտնելու համար և միանգամայն կըսուէր թէ հրահանգ պիտի ղրկուի։ Բանախօսութիւն պարունակող թուղթն ալ լեցուն էր՝ ժողովուրդը յեղափոխութեան ու ապստամբութեան գրգռող բանդագուշանքներով։ Թէզքէրէի Օսմանիյէներէ մին Անտոն Ուշտունիի անուան էր՝ Կ. Պոլսէն առնուած, իսկ միւս երկուքը պարապ էին և կը կրէին Թէնոս գաւառակի Իտարէի ժողովոյ կնիքը։

Ուշտունիի ու Կիւլպենկի ցոյց տրուեցաւ Վինչէսթէրի հրացանն ինչպէս նաեւ վրացիի հագուստն, որուն համար վերոյգրեալ յայտագրոյն մէջ ըսուած էր թէ Կիւլպենկինն է։ Երկուքն ալ ուրացան ըսելով որ իրենցը չէ։ Հարցուեցաւ Դանիէլ վարդապետի և Գայսէրօղլը Աւետիսի, որք յայտարարեցին թէ հրացանը Ուշտունիինն էր և վրացիի հագուստն ալ Կիւլպենկինը։ Կիւլպենկ ու Ուշտունի նորէն պնդեցին իրենց ուրացմանը վրայ։

Ցոյց տրուեցաւ Դանիէլ վարդապետի հաւաքածոյներ պարունակող թուղթ մը որ տեսնուած էր Տէրէվէնքի վանքէն գտնուած թուղթերուն մէջ և որուն պարունակութիւնն էր «Հայը բանտէն չվախնար» խորագրով յառաջաբան մը և ամբաստանութեան նիւթ եղող գործոց վերաբերեալ ու կայս. կառավարութեան դէմ խեղ մը խայտառակ բանդագուշանքներ։ Դանիէլ վարդապետ պատասխանեց թէ Աչճը Բարսեղօղլը Կիւլպենկ ըսած և ինք ալ գրած էր։ Կիւլպենկ ըսաւ թէ ինք բանաստեղծութիւններ յօրինելու կարող չէր. թէ վարդապետը կուզէր իւր յանցանքներն իրեն վերագրել։

Ամբաստանեալներէն Եաղուպօղլը Փանոսի ցոյց տրուեցաւ՝ Քէօր Սիւլէյմանօղլը Շապան պին Մէհմէտ անուամբ գրուած Թէզքէրէի Օսմանիյէ մը և անցագիր մը, որք ձերբակալուելու պահուն իր քովէն երեւան ելած էին և կը գտնուէին դատին թուղթերուն մէջ։ Պատասխանեց թէ այդ Թէզքէրէներ իր վրայէն գտնուած էին, և թէ, ինչպէս առաջ ալ ըսած էր, գողութեան դէպքի մը համար փախստական ըլլալով, այդ Թէզքէրէի Օսմանիյէն ու անցագիրը գործածած էր չձերբակալուելու համար։

Ամբաստանեալներէ Կէզիր Թորոսօղլը Միքիճանի ցոյց տրուեցաւ Մարթինի հրացան մը, որ ձերբակալուած պահուն վըրայէն գտնուած և ուրիշ գոյքերու հետ դատարանին յանձնուած էր։ Պատասխանեց թէ իրենն էր և որսի համար կը գործածէր։

Ցոյց տրուեցաւ Ալաճաճեան Կարապետի այն տետրակն, որ Կեսարիոյ խռովարարական ընկերութեան մէջ առնուած անձանց անունները կը պարունակէր եւ զոր ինք գրած էր, նոյնպէս Ճէվահիրճեան Ռուբէնի ցոյց տրուեցաւ այն տումարն որ կը պարունակէր մուտքի ու ամսականի անունով առնուած դրամներու քանակութիւնը և զոր ինք գրած էր։ Երկուքն ալ պատասխանեցին թէ իրենց գրած տետրակներն էին։ Ասոնց վաւերացեալ թարգմանութիւնները կարդացուելով հասկցուեցաւ թէ անուանց ցուցակը պարունակող տետրակը թուահամարի կարգաւ ութսուն և չորս անձանց անուններ կը բովանդակէ։ 1, 2 և 3 թիւերուն առջեւ նշանակուած են ամբաստանեալներէն Քերովբէ Փափազեանի, Յակոբ Ճէպիտէլիքեանի և Կարապետ Ալաճաճեանի անունները. 8 թիւին առջեւ՝ Յովհաննէս Մամասի, 10 թիւին՝ Գարաքարսեղեան Դանիէլի, 20 թիւին՝ Ռուբէն Ճէվահիրճեանի, 22 թիւին՝ Բարսեղ Տէօքմէճեանի, և 27 թիւին՝ Յովհաննէս Արզումանեանի։ Սնտուկի տետրակին մէջ ալ առնուած մուտքերն ու ամսականները առանց անունի թուանշաններով նշանակուած են մուտքի կողմը. իսկ ելքի կողմը գրուած են Մարզուանի խռովարարական ժողովին ղրկուած նպաստը, փամփուշտ լեցնելու ծախք, Զօլաքեան Յակոբի համար առնուած րէվոլվէրի գինը, փորագրել տրուած կնիքի ստակն և մէկ քանի խռովարարարական ծախքեր։ Ճէվահիրճեան Ռուբէն հարցման մը պատասխանելով ըսաւ թէ այդ ծախքերէն աւելցած և իւր քովը մնացած դրամները ընկերութեան պահուն կառավարութեան յանձնած էր։ Ամբաստանեալներէ Տէօքմէճեան Բարսեղ ըսաւ թէ իւր անուան 22 թիւին առջեւ գրուիլը ապացոյց մ'է թէ ինք խռովարարաց պետերէն ու գրգռիչներէն չէ։

Ամբաստանեալներէ Քերթմէնօղլը Գարօի ցոյց տրուեցաւ՝ Թալաս գիւղի խռովարարաց ժողովոյ անդամոց անունները պարունակող տետրակն, որ գրաւուած էր։ Պատասխանեց թէ իր գրած տետրակն էր։ Այդ տետրակի թարգմանութիւնը կարդացուելով հասկցուեցաւ թէ կը պարունակէր Գարօի, Տապպաղեանի, Կիւրինեան Կարապետի, Եաղուպեան Փանոսի, Սիմոնեան Արթինի և ուրիշ յիսունհինգ անձանց անունները։

Կարդացուեցան ու քննուեցան տետրակի մը, Հնչակեան երեք լրագրերու և քարտէսի մը թարգմանութիւններն, ինչպէս նաեւ լուսանկար մը, որք գտնուած էին ամբաստանեալներէ Ծիվանեան Մարտիրոսի տունէն։ Տետրակին մէջ նշանակուած էին երեսունը մէկ անձանց անունները՝ Կայծակ, Ըմբիշ և Կայծ և այլ այդ կարգի ծածկանուններով. նոյնպէս այդ անձերէ առնուած դրամներու գումարներն և միանգամայն թէ վերոյիշեալ անձերը չորս գումարտակի բաժնուած են և իւրաքանչիւրն ունի տասնապետ մը և վեցական ու եօթական անհատներ։ Հնչակեան լրագրերու պարունակութիւնն ալ միւսներուն նման էր։ Ատոնք ցոյց տրուեցան Ծիվանեան Մարտիրոսի, որ պատասխանեց և խոստովանեցաւ թէ այդ տետրակն ինք պատրաստած էր և Հնչակեան լրագրերու, քարտէսին ու լուսանկարին հետ իւր տունէն գտնուելով գրաւուած էին։

Ի Մարզուան Վարդանեան Միհրանի, Ղազարոս Ատըեան, Յակոբ Տօլօնեան և Արթին Գարակէօզեան անուն անձանց միջեւ փոխանակեալ թղթակցութիւնները պարունակող եօթը նամակներ ու թուղթ մը ցոյց տրուեցան ասոնց, որք հաստատեցին թէ իրենցն էին։ Կարդացուեցան այդ նամակներու ու թուղթին վաւերացեալ թարգմանութիւնները։ Նամակներէ վեցը ի Մարզուան Գարակէօզեան Արթինի ուղղուած էին Մ. Վ. Վարդանեան ստորագրութեամբ։ 13 յունիս 1892 թուականը կրող նամակին մէջ ըսուած էր. «Ժամանակին ստացայ ձեր 25 և 27 թուական նամակները, ներփակեալ նամակները ցարդ իրենց տեղերը հասած ըլլալու են։ Մեր յանձնարարութիւնները ցարդ երեք հատ են, չորրորդէն ու հինգերորդէն տեղեկութիւն չունիմ։ Գալով այն կէտին թէ անկանոն կերպիւ ղրկուած են, կը կրկնեմ թէ ամէն կերպիւ առանց խորհելու կը շարժիք... մտածեցէ՛ք և պիտի գտնէք...»։ 28 մարտ 1892 թուական նամակին մէկ մասին մէջ հետեւեալ կարեւոր կէտերը կային. «Ձեր 23 թուական նամակը գոհ եմ որ Կարապետի միջոցաւ ստացայ, սակայն սխալ հասկցուցեր է. ներքին գործերու ստորագրութեան համար թէեւ արդարեւ այդ գաղափարը կայ, բայց հիմակուան համար չէ, առաջուանին համար է. հիմայ այդ տեսակ գործերու շատոնց վերջ տրուած է։ Զ. Զէյի հրահանգին համաձայն կը շարժինք, այդ մասին ապահով եղէք. նշանակութիւնը հասկնալու չափ խելք ու միտք ունինք։ Ձեր ղրկած Ռուբէն Ճերեան այսօր Կ. Պոլսէն հոս եկաւ։ Արսլանեանի հանդիպողն ո՞վ ըլլալը իմացայ, ինչպէս որ ան ալ գրեց»։

Միւս նամակները կը պարունակէին պարզ ծանօթութիւններ ցաւակցութեան, առեւտուրի և բարեկամութեան վերաբերեալ։ Այդ նամակներէ առաջինն, որ կը կրէ Յակոբ Տէօվլէթեան ստորագրութիւն, 28 դեկտեմբեր 1891 թուականն և որ ի Մարզուան Արթին Գարակէօզեանի ուղղուած է, հետեւեալը կը պարունակէ. «Ձեր նոյեմբեր 16 ու 25 թուական նամակները կըցայ ժամանակին ստանալ, սակայն անմիջապէս պատասխանելն իմ որոշմանս յատուկ չըլլալով, ստիպուեցայ քիչ մը յապաղել. կարծեմ թէ այս բնական պատճառն անընդունելի չը նկատուիր։ Ներեցէք, նախ ստիպուած եմ ձեզի ծանուցանել որ նոր եկած հրահանգին համաձայն, պարտաւոր էիք նոր անդամներ պատրաստել, ինչ որ դժուար էր ի նկատի առնլով թաղին մէջ բնակող ազգայնոց թւոյն նուազութիւնը։ Ուղղուած դրամի հայթայթումն անոնցմէ պիտի գոյանար։ Հիմայ ցաւելով կ'ըսեմ թէ ցարդ ո և է կազմակերպութիւն չէ եղած, այդ պատճառաւ չպիտի կրնանք այդ դրամը հայթայթել ու ղրկել։ Ինչպէս որ ձեր կողմէ կրկին անգամ գրուած էր, անփոյթ մնալն ալ անյարմար էր, ուստի որոշեցինք որ յարմար առթիւ կարելի եղածին չափ ծառայութիւն մը մատուցանենք. թէեւ ձեր ուզածին չյարմարիր, սակայն բնականաբար ներողամիտ պիտի ըլլաք։ Ասոնք մեր գաւառակին վրայ քիչ շատ տեղեկութիւն ունին։ Այս անգամ վերոյգրեալ որոշման համաձայն պիտի ընդունիք երեք ոսկի, աղքատ կնոջ լումային պէս։

«Մի կարծէք որ ձեռք անցուցինք. առաջուընէ հայթայթուածէն հազիւ կրցանք պատրաստել։ Ասոր մենք ալ պէտք ունէինք, ինչ որ է։ Մեր այս փոքր ծառայութեան փոխարէն խնդիրք մը ունինք, որ բնական է թէ պիտի ընդունիք։ Մեր թաղին համար եթէ Հ... ժամանակին զըրկուի, անոր գոյութիւնը մեր թաղին համար մեծ յոյս մը և քաջալերութիւն մ'է։ Նոր կազմակերպութեան համաձայն ո՛չ նախագահ կայ և ո՛չ ալ անդամ։ Առաջուանը ցրուած է. նոր կազմակերպութիւն մը պիտի սկսուի, ասոր արդիւնքը յետոյ կը տեղեկագրենք, անոր համեմատ կը շարժիք։ Այն երեք պատճէններն, որոց համար խօսք տրուած էր, ձեզի ղրկուած են. թէ՛ ոսկիները և թէ պատճէնները որո՛ւ որ տաք անունը տալը կը գրենք։ Ձեր ստացած ըլլալը անմիջապէս մեզ իմաց տուէք. նոր եկած լրագրէն ղրկեցէք։»

(Շարունակութիւնը վաղուան թուով)

ՏՊԱՐԱՆ, ՎԻՄԱԳՐԱՏՈՒՆ, ԿԱԶՄԱՏՈՒՆ
ԵՒ
ԳՐԱՏՈՒՆ
Գ. Պաղտատլեան

ԱՌԱՋՆՈՐԴ
ԱՆԳՂԻԵՐԷՆ ԼԵԶՈՒԻ
ԵՐԿԱՍԻՐԵՑ
Մ. ՊԱՂՏԱՍԱՐԵԱՆ

Անհրաժեշտ է ունենալ այս գիրքն անգլիերէն լեզուի վարժութեան համար, որ կը պարունակէ Քերականական կանոններ, Զրուցատրութիւն, Անգլիերէնի յատուկ ոճեր, Համառօտ Նամականի եւ օրինակք այլ եւ այլ Թղթոց, Համառօտ բառարան Հայերէնէ յԱնգլիերէն, Նոյնն Անգլիերէնէ ի Հայերէն։ Երկրորդ Տպագրութիւն, Երես 238, կազմեալ։
ԳԻՆ 5 ՂՐՇ.

ԱՌԱՋՆՈՐԴ
ԽՕՍԱԿՑՈՒԹԵԱՆ
ՅՈՒՆԱՐԷՆ ԼԵԶՈՒԻ
ԳՐԵՑ
ՏԻՄԻԴՐԻՈՍ ԶՕԼԱՔԵԱՆ
Գին 6 ղրուշ
Կեդրոնատեղին է ՊԱՂՏԱՏԼԵԱՆ ԳՐԱՏՈՒՆ
Սուլթան Համամ Ճատտէսի թիւ 14

ԱՂՋԿԱՆՑ
ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԳՈԼԷՃ ՅԻՒՍԿԻՒՏԱՐ

Գոլէճիս յառաջիկայ տարեշրջանը կը սկսի սեպտ. 2/14ին։ Տեղեկութեանց համար պարտ է դիմել առ Փոխ-տնօրէնուհին, Միս Ֆէնշըմ, Իւսկիւտար։ Տնօրէնութեան ուղղեալ նամակներ պարտին յղուիլ յԱմերիգան խան, Կ. Պոլիս։
713 4—16

ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ Մ. ՔԷՀԵԱԵԱՆ

Պատիւ ունի ծանուցանել թէ երկար ատեն Կ. Պոլսոյ մէջ Աղերսագիրներ խմբագրելէ եւ ի Կեսարիա դատական շատ մը պաշտօններ վարելէ յետոյ, այս անգամ Պահճէ գաբու Թաշ-խան 56 թիւ սենեակը հաստատուած է։

Պատրաստ է ոչ միայն պաշտօնական ամէն տեսակ գրութիւններ օրինական ձեւով խմբագրել՝ այլ եւ դատաստանի կարօտ խնդիրներ յանձնել ամենէն հաւատարիմ եւ ձեռնհաս եւ վկայեալ փաստաբաններու։
660 10—22

ՍՔՈԹԻ ՄՕՐՈՒԻ ՁԿԱՆ ԵՂԵԱՆ

Կ. Պոլիս, 15 ապրիլ 1889

Պարոնայք Սքոթ և Պոուն,

Յորմէ հետէ սկսած եմ գործածել Ձեր Սքոթի Էմուլսիոնը, միշտ լաւ արդիւնքներ ունեցայ մանկանց խուլոյին և անարիւնութեան հիւանդութեանց քանի մը դէպքերու մէջ։

Իմ կարծիքս է թէ այս հաճոյ և յաջող պատրաստութիւնը միշտ նախամեծար համարուելու է Յօռեւ ձկան իւղէն և կըյանձնարարեմ զայն։

ՏՐ Ա. ԱՆՏՐԷԱՍԵԱՆ
Ներքին բժիշկ Օսմանեան բանակին

ՏՕՔԹ. ՆԱԶԱՐԵԱՆ
Բժիշկ և վիրաբոյժ

Հաստատած է իւր բնակութիւնն Բերա, Մէրթէպէ փողոց թիւ 19, ուր կընդունի իրեն դիմող հիւանդներն ''երեքշաբթի, հինգշաբթի եւ կիրակի,, ժամը 8էն մինչ 10 ըստ Թրքաց. Ներքին հիւանդութիւններէ զատ կը դարմանէ ի մասնաւորի արտաքին եւ ծննդական գործարանաց հիւանդութիւնք։
698 8—12

ԱՆՀՐԱԺԵՇՏ ՊԷՏՔ ՄԸ

Վարժարանաց մէջ շարադրութեան եւ նամակագրութեան դասերը գործնական ու հիմնական կերպով աւանդելու կարեւորութիւնն անժխտելի է, եւ ամէն ուսուցիչ, մանաւանդ հայ լեզուի դասախօսը անշուշտ պէտք զգացած են դասագրքի մը որ դիւրին եւ արդիւնաւոր եղանակաւ ուսուցանէ շարադրելու արուեստը։

Փորձը ցոյց տուաւ թէ այդ պէտքը լիուլի կը գոհացնէ Սմբատ էֆ. Դաւթեանի պատրաստած ԳՈՐԾՆԱԿԱՆ ԸՆԹԱՑՔ ՇԱՐԱԴՐՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ՎԱՅԵԼՉԱԲԱՆՈՒԹԵԱՆ անուն դասագիրքը։

Բնական զեղեցութիւն ոճ, շահեկան նիւթեր, աստիճանական բաշխում եւ դասաւորում, մաքուր ու դիւրըմբռնելի լեզու՝ մասնաւոր առաւելութիւններն են այս դասագրքին։

Իսկ պարունակութիւնն է բազմակողմանի. 1. Շարադրութեան եւ նամակագրութեան հիմնական կանոններ, 2. Ընդլայնելի նիւթերու նախագիծեր, 3. Վայելչաբանական, շարադասական, լեզուագիտական գիտելիք, հարցեր եւ վարժութիւններ, 4. Տեսարաններու եւ պատկերներու վրայ շարադրելու օրինակներ եւ նկարագրութիւններ, 5. Նախադասութեանց եւ բառերու կապակցութեան վրայ հրահանգներ եւ որ ի կարգին։

Մէթոտը շատ պարզ է եւ բնական, ճի՛շդ ինչպէս կ'ընեն նոր ոտք ելլող տղու մը.— ձեռքէն կը բռնեն եւ կամաց կամաց քայլ փոխել կուտան։ Այս է նաեւ գրքուկիս դրութիւնը—տղան աստիճանաբար, քայլ առ քայլ առաջ տանիլ, մինչ ծանօթէն յանծանօթն անցնիլ, գիտցածը զարգացնել՝ ինքնաբերական աշխատութեամբ, առանց ո՛ և է ճնշման կամ յոգնութեան, առանց մեքենական, անգիտակց եւ ամուլ ճիգերու։

Այս դրութեամբ, աշակերտք քիչ ատենի մէջ կը սկսին իրենց գաղափարներն ու զգացումներն վայելուչ ու անսխալ կերպով ի գիր առնուլ, գիտակցաբար գործադրելով քերականական, համաձայնական, շարադասական եւ վայելչաբանական օրէնքները։

Դասատուաց եւ առանձին ուսանողաց համար յօրինուած է նաեւ ԲԱՆԱԼԻ ՇԱՐԱԴՐՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ՎԱՅԵԼՉԱԲԱՆՈՒԹԵԱՆ ՍՄԲԱՏ ԴԱՒԹԵԱՆԻ։ Այս Բանալին որ ուրոյն տպուած է վիմագիր, կը պարզէ դասաւանդման եղանակն, կը պարունակէ հրահանգաց եւ նիւթերու ընդլայնումը, եւ շատ պիտանի ծանօթութիւններ եւ փոխելիքներ զըրելու արուեստին վրայ։

Յանձնարարութեանց համար դիմել կեդրոնատեղին, թիւ 11, Դագասքէլ խան, Պահճէ Գափու (Համտիյէ Թիւրպէսիին կից)։
652 7—10

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ ՇՈԳ. ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Մօրէթթօ շոգենաւը, նաւապետ Բինկ, աստ հասաւ։

CUNARD ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Շէրպուրկ շոգենաւը, նաւապետ Պաքօն, Լիվրփուլէ աստ կը հասնի, դէպ ի ամսոյս 30ին։

ԻԼԱՆ ՓԱԶԱՐ ՍԵՐԱՍՔԵՐԻ

Մուգավվա քաղէթ 300, սիյահ խարխաթօ, մէթրօ 300, 1ինճի նէվ սիյահ քէթէն ալէքի մէթրօ 250, 2ինճի նէվ սիյահ քէթէն ալէքի մէթրօ 250, պէյազ բէվէնտուք մէթրօ 150, եուվարլաք սիճիմ ատլէթ 150, թուլումպա քիլօ 150, էլվանը մէշին ատէտ 500, պէյազ քէթէն չէրիտ թօփ 200, չամ զուլէֆի քիլօ 200, եան քըզաղը թաղաքա 400։

Տիրէկի ասքէրիյէ մաթպաասընըն միւճէլլիտխանէսի իչուն միւպաեա օլունաճագ էվվէլճէ իլան գըլընան պալաէ միւֆրէտաթը մուհարրէր էշեանըն միւնագասասը իչուն աղուսթօսուն 15ինէ գատար թէմտիտ խըլընմըշ օլտուղունտան չէրաիթը վէ նէ ճինս իսէ իթաեա թալիպ օլանլարըն նումունէլէրինի կէօրմէք վէ չէրաիթի անլամագ իչուն միւտտէթի մէզքուրէ զարֆընտա մագամը Սէրասքէրի մուհասէպէ տաիրէսի չիւպէյի մախսուսէսինէ միւրաճաաթ էթմէլէրի իլան օլունուր։
Նօ. 53 1—3

Ղուրէկզիանէյէ 6ընճը Նիզամիէէ Փըրգասընտա պուլունան բիեատէ վէ սըվարի վէ թօփճու ալայլարը վէ սաիրէ հայվանաթը իչուն 1 սէնէ զարֆընտա ալընմագ իգթիզա մահալլինճէ մէվգըրի միւնագասաեա գօնուլտուղու էյվէլճէ իլան օլունան էչեար մուգաայեսէ Փիյաթը մալիւմ իսէ թալիպի էօհտէսինտէ գալըպ աղուսթօսուն 8ինճի կիւնի իհալէի գաթիէսի իճրա օլունաճաղընտան 100տէ 3 վէ տահա զիեատէ թէնզիլաթ իճրասընա թալիպ օլանլարըն եէվմը մէզքիւրէ գատար պէհէր կիւն մագամը Սէրասքէրի լէվազըմաթը ումումիյէ տաիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։
Նօ. 54 1—3

Պէյքօզ տապաղխանէսինին իմալաթմահալլինտէ թէրաքիմ էտէն Փիրուխթը լազըմ կէլէն 5000տէն 10,000 գըեէյէ ճէտիւէ գատար սըզըր Էրինթիսինին պէհէր գըեէյէ ճէտէսի 6 փարաեա օլարագ Թալիպի էօհտէսինտէ օլուպ աղուսթօսըն բումինին 9ընճը կիւնիւնէ գատար պէհէր կիւն միւզայէտէսի իճրա օլունարագ մէզքիւր կիւնտէ գարարը գաթիյի վիրիլէճէք Փիրուխթ օլունաճաղընտան Փիի մէզքիւրուն զամմը իլէ իշթիրասընա թալիպ օլանլարըն մագամը Սէրասքէրի լէվազըմաթը ումումիյէ տաիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։
Նօ. 55 1—3

Նիզամիէէ էյլիւէ անպարը իչուն միւպաեա օլունմագ իւզրէ մէվգըի միւնագասաեա գօնուլան 2600 ատէտ էէրլի իմալը եիւն քիլիմին ատէտի 19 ղրշ.ա օլարագ Թալիպի էօհտէսինտէ օլուպ աղուսթօսը բուլմինին 9ընճը կիւնինէ գատար պէհէր կիւն միւնագասասը իճրա օլունարագ մէզքիւր կիւնտէ գարարը գաթիյի վիրիլէճէկինտէն իթաասընա վէ իրթէսի կիւնի 100տէ 5 թէնզիլինէ թալիպ օլանլարըն մագամը Սէրասքէրի լէվազըմաթը ումումիյէ տաիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։
Նօ. 56 1—3

PHŒNIX FIRE OFFICE

ԱՌԱՋՆԱԿԱՐԳ ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՍՈՅԹ Անգլ. Ոսկի 1,000,000

ՖԻՆԻՔՍ

Հիմնեալ ի Լոնտոն յամին 1782

ՖԻՆԻՔՍ, հիմնեալ աւելի քան մի դար յառաջ, սոսկ հրդեհի ապահովագրութեան ընկերութիւն մ'է, որոյ բաժնետէրք Անգլիոյ ամենահարուստ և համբաւաւոր վաճառականներն են՝ ունենալով անսահման պատասխանատուութիւն։

ՖԻՆԻՔՍ ընկերութեան աշխարհահռչակ առատաձեռնութեան մի գլխաւոր ապացոյցն է 18,000,000 Անգլ. ոսկւոյ գումարն զոր ցարդ վճարած է հրդեհի վնասուց համար։ 618

ՖԻՆԻՔՍ ընկերութիւնն կ'ապահովագրէ ընդդէմ հրդեհի և կայծակի կալուածք, կարասիք և ապրանք յոյժ նպաստաւոր պայմանօք և միջնորդութեամբ սոյն ընկերութեան, որք ունին լիազօր իշխանութիւն կապագրելու անմիջապէս մեր ապահովագրելոց կլած վնասներն։

Հ. ՍՈՒԱՆ և ԸՆԿ. ընդհ. գործակալք Կ. Պոլսոյ, Պուլկարիոյ և Սեւ ծովու եզերաց Ղալաթիա, Կամուրջի դէմ, Փօմխիօն խանի անկիւնը։

HAMBURG MUNICH UNITED

ՀԱՄՊՈՒՐԿ ԵՒ ՄԻՒՆԻԽ

ՄԻԱՑԵԱԼ

Ա. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆՔ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

Դրամագլուխ	Ֆրանք	8,000,000
Պահեստի դրամ	»	6,889,695
Տարեկան հասոյթ	»	16,890,344

Ընկերութիւնքս ՓՈԽԱԴԱՐՁ ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԵԱՄԲ կ'ապահովագրեն մթերանոցներ և բնակութիւններ և սոցա մէջ գտնուած վաճառքներ և կարասիներ խիստ չափաւոր սակագնօք

Լիազօր ներկայացուցիչ Կ. Պոլսոյ

ՖՐԱՆՔՖՕՐԹՈՒԱԶ

ԾՈՎԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Դրամագլուխ Ֆրանք 6,250,000 Պահեստի դրամ Ֆրանք 2,585,853

Ընկերութիւնս կ'ապահովագրէ շոգենաւուց և առագաստանաւուց վրայ բեռցուած վաճառքներ, ինչպէս նաև Թղթատարական և փոխադրական ընկերութեանց յանձնուած թանկագին նիւթեր և դրամ պարունակող ծրարներ խիստ նպաստաւոր պայմանօք և սակագնօք։ Սոյն նիւթերու վրայ մեծաքանակ գումարներ կարենալ ապահովագրելու համար Ընկերութիւնս միացած է Եւրոպիան 43 լաւրջ ապահովագրական հաստատութեանց հետ, որոց դրամագլուխ ու պահեստի դրամն է Աւելի քան 100,000,000 Ֆրանք

Ներկայացուցիչ [illegible]

ԳԱՌՆԻԿ ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ, Պոլիս, Պահչէ—Գաբու, Անանիատիս խան. 12, 13, 14 369

ԻԼԱՆ ՊԱԶԸ ՍԷՐԱՄԲԷՐԻ

Եանեա վէ մէվագըինտէ պուլունան Ծիենուսը Ճէնապը չահանէ իչուն միւպաեասը մէվգըի միւնագասաեա վազ օլունան տաքիքին իթասընա Տ րսաատէթտէ Թալիպ օլանլարըն մազամը Սէրասքէրի լէվազըմաթը ումումիյէ տաիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։ Նօ. 51 2—3

Նիզամիէէ էրզաք անպարը իչուն միւպաեա օլունաճագ օլան 3000 գըէէ ըսպարմաչէթ մօմունուն պէհէր գըէսի 6 ղրշ. 30 փարատա Թալիպի էօհտէսինտէ օլուպ աղուսթօսը րումինին 5ինճի բէնչշէնպէ կիւնի գարարը գաթիսի վիրիլէճէկինտէն մէզքիւր Փիյաթտան Թէնզիլաթ իճրասը իլէ մէզքիւր էլ միզատը ըսպարմաչէթ մօմունուն իթասընա Թալիպ օլանլարըն վազթը մէզքիւրտէ գատար մազամը Սէրասքէրի լէվազըմաթը ումումիյէ տաիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։ Նօ. 52 2—3

Իւչիւնճիւ Օրտուի հիւմայուն մէրքէզի իլէ Բէրլէբէտէ պուլունան ասաքիրը Ճէնապը միւլիւքեանէ հայվանաթընա 1 սէնէ զարֆընտա միւզթէզի օլուպ մահալինճէ մէզգըի միւնագասաեա գօնուլան էչեարի մուլթազիմէէնին իթասընա Թալիպ օլանլարըն Թարիխը իլանտան իթիպարէն 1 հաֆթա խիթամընա գատար մազամը Սէրասքէրի լէվազըմաթը ումումիյէ տաիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։ Նօ. 49 3—3

Գուլէլիտէ ինչաաթը խիթամ պուլան մէքթէպ պինասընա Թալա օլունաճագ եազըը պօյանըն խարճը միրիտէն վիրիլմէք իւզրէ եալընըզ իշճիլիկի մագթուլն միւնագասաեա գօնուլարագ աղուսթօսըն 9 ընճը սալը կ'ւնի գարարը գաթիսի Փէրտասը 100տէ 5 Թէնզիլաթընըն գապուլը մուգարրէր օլտուղունտան Թալիպ օլանլարըն Թէէմինաթ աքչէլէրի իլէ պէրապէր ինչաաթը ասքէրիէէ տաիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։ Նօ. 50 3—3

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ

ՀՈՒԼԼ—ԼԻՎԵՐՓՈՒԼ, Կ. Պոլսոյ և Օտեսայի միջեւ

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ ՈՐԴԻՔ ԵՒ ԸՆԿ.

Անուանք	Թօնօլ	Անուանք	Թօնօլ	Անուանք	Թօնօլ
Ալպանօ	2000	Ֆլամինգօ	1600	Պալքէրմօ	3200
Անճէլօ	3000	Կալիլէօ	5500	Բանթէր	1700
Ափօլլօ	5500	Կիգանթէ	2200	Պլէւթօ	1500
Արգօ	2300	Իօգօ	1800	Պօլօ	1000
Ալփօնզօ	[illegible]000	Կրօտօ	2200	Պուէպլօ	2800
Պասանօ	3000	Հէրօ	2000	Ռիալթօ	4400
Պօրտօնինօ	2200	Հէրալդօ	3600	Ռինալդօ	3200
Պրավօ	2000	Հինտու	7000	Ռօլլօ	8000
Պուֆֆալօ	8800	Հավելօք	1200	Ռօմէօ	3500
Գէլլօ	2600	Այտահօ	5000	Ռօզարիօ	3500
Գալիփսօ	2500	Ճիտօ	2300	Սալէրնօ	4000
Գամէօ	2100	Քէլթօ	2000	Սանթիօ	8200
Գարլօ	2000	Քօլփինօ	4200	Սաֆօ	2000
Գոմօ	2700	Քօզօ	2200	Սիլվիօ	2000
Չէրվօ	5000	Լէօ	2000	Սօրրէնթօ	4300
Գոլօ	[illegible]500	Լէփանթօ	4500	Թ. Ռիւլօքի	3000
Գօլօրատօ	3400	Լիվօրնօ	3000	Թասսօ	1200
Տագօ	2500	Մալթա	1500	Թօլէտօ	2800
Տօմինօ	2500	Մարէնգօ	4300	Թօրրէթօ	900
Տօուրօ	4800	Մարչէլլօ	6500	Ուրալինօ	5000
Տրագօ	2100	Միլօ	2000	Վօլթուրնօ	5000
Էլպանօ	2600	Մուրիլլօ	3100	Վէնօ	3600
Էլտօրատօ	3000	Նէրօ	2000	Զէպրա	1000
Էլէքթրօ	3200	Օրլանտօ	3000	Տիֆլիս	200
Ֆրամթօ	2600	Օթէլլօ	5000	Զէֆիրօ	200
Ֆալգօն	800	Օթրանթօ	4500	Զէրօ	140
Ֆիտօ	700	Օթթօ	2000	Մունքիթօ	120
Էմիլըն Մոնարք					8000
Բերերըն Մոնարք					8000
Լէտիըն Մոնարք					8100

Իսկօ շոգենաւը, նաւապետ Ռուզըն, ընդհանուր վաճառքով Հըլէն աստ հասաւ։

Ստորագրողս [illegible] ամեն տեղեկութիւն կ'ընծայուի

Դիմել առ Ֆ. ՀՈՒԼՖ ԵՒ ՌՈՒԲՕ

Գործակալ

Թիւ 17-18, Բիւյիւք Միլէթ խան Ղալաթիա

409

ՏԻԹ. Մ. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ

ԱՆԿԼՕ-ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺՔ

Պ ՊԱՀՉԷ-ԳԱՊՈՒ Կ. ՊՈԼԻՍ

Մասնագէտք առանց քաշելու լինելի արհեստական ակռաներ պատրաստելու, ինչ անգամ ամենաստուրն ցաւած ակռանները, ոսկի, ադամանդ և մետաղով լեցնելու, ինչպէս նաև դարմանումն ամեն տեսակ բերնի և ակռայի հիւանդութեանց։ (Բացի կիրակիէ) ամեն օր առաւօտէն մինչեւ կէս օր։ 698

ԿԵԱՆՔ, ԱՃՈՒՄՆ և ԳԵՂ ՄԱԶԵՐՈՒ։

ՄԵԼՐՕԶ

ՄԱԶԵՐՈՒ ՄԻԱԿ ՀԱՏԻԿ ՆՈՐՈԳԻՉ

Իրաւամբ կ'ըսենք առջի լման գոյնին կը դարձունէ ճերմկած կամ գունաթափ մազերը։ Կը զարգացունէ անոնց թափելը։ Կը մաքրէ գլուխը, կը վերջացունէ թեփը, ու մազերուն նոր կեանք, աճումն, փայլ ու գեղեցկութիւն կուտայ։ Կը ծախուի երկու չափով՝ մեծ շիշերու մէջ։

Գլխաւոր մթերանոցը Լոնտոն է (114 and 116, Southampton Row). Նոյնպէս Բարիզ ու Նիւ Եօրք։

Մեծաքանակ վաճառում ի Պոլիս Բ. Հ. Բիւլիւքեան եղբարց քով, Եէնի Ճամի փողոց, 18, Պոլիսոյ Էմինէօնիւ Բաբուանա, Սիւքմէ Բօյաճըլըմ, Ղալաթիա. փոքրաքանակ վաճառումն Բ. Հ. Բիւլիւքեան եղբարց քով, Պոլսոյ կամուրջից գլուխը, 17, եւ Բերայի Մեծ Փողոցը, 158, Քանիէք, բրիտանական դեղարանը և Իզմիր, Հասափեան, Մեծ Փողոց Բերա, 433։

EMULSION SCOTT

(ՍԳՈՏԻ ՕՇԱՐԱԿ)

ՄՈՐՈՒԻ ՁԿԱՆ ՁՈՒԹ ԻՒՂ

Խոֆոսֆիթով ու կրով ու սոտայով

Պատրաստեալ Հեռնե ՍԳՈՏԻ և ՊՕՈՒՆԻ ի Նիւ-Եօրք։

Կաթին չափ ախորժահամ է

Մորուի ձկան հում իւղի բոլոր յատկութիւններէն զատ հիփօֆոսֆիթներու յատկութիւններն ալ ունի

Կը բուժէ Թոքախտը
Կը բուժէ անարիւնութիւնը
Կը բուժէ խոյլերը
Կը բուժէ հազը, ցրտառութիւնները
Կը բուժէ ընդհանուր տկարութիւնը
Կը բուժէ մանկանց ճզմածութիւնը

Բժիշկներէն ընդունուած է, ախորժ համ ու հոտ ունի, դիւրամարս է, և ամենէն փափուկ ստամոքսները կը տանին զայն։

Կը վաճառուի գլխաւոր դեղավաճառաց և դեղագործաց քով։

Ծախք ակատուրք ի Կ. Պոլիս, ՀԷՐՄԱՆ ԵՒ ՀԱՒՐԵԼ

THE LANCASHIRE

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Ի ՄԱՆՉԷՍԹԸՐ, ԱՆԳԼԻԱ

ՀԻՄՆԵԱԼ 1852 — THE LANCASHIRE INSURANCE COMPANY — ՀԻՄՆԵԱԼ 1852

Դրամագլուխ	Անգլ. Ոս.	3,000,000
91 դկ. 31ին աւանդ տրուած գ.մ.		1,771,006
1891 դեկ. 31ին պահեստ		1,362,953
Հասոյթ 1891 ին		1,051,329

Այս ընկերութիւնը, ընդդէմ հրդեհի կապահովէ ամեն տեսակ շէնք, կահ, ապրանք, ի Պոլիս և ի շրջակայսն, ինչպէս և նաւերու մէջ ապրանքներ, նաւահանգստին մէջ, վնասի առնն արագ և խղճամիտ վճարումն։

Տեղեկութեանց համար դիմել առ գործակալութիւն ընկերութեան, 1 և 2 իզզէթ փաշա խան, Ղալաթիա։

Զեղչեալ գներ

Ներկայացուցիչ
Ռ. Մ. ՊՈՆՏ
564 (ՊՈՆՏ, ՍԷԼԼԸՐ ԵՒ ԸՆԿ.)

ՄՕՍ

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

ԼԻՎԸՐՓՈՒԼ և ՄԷՏԻԹԷՐՐԱՆԷ ԳԻԾ— Բանող շոգենաւք

Անուանք	Թօնօլ	Անուանք	Թօնօլ
Քանոբուս	4200	Սֆինքս	3000
Ֆէրօս	4000	Օսայրիս	3000
Օամէնիս	4000	Նէֆթիս	3000
Սէսոստրիս	3250	Թէպէս	3000
Թէպա	3250	Լօթիւս	800
Մարիոթիս	3250	Օլիմբոս	800
Մարիոթէս	3250	Սէթի	700

Բեռը շոգենաւը օգոստոսի դէպ ի 7ին Լիվըրփուլէն աստ կը սպասուի ընդհանուր վաճառքով։

Դիմել առ Ժ. Վ. ՎԻԹՕԼ և ԸՆԿ.
Ռեյթոլ խան
ՃԷՅՄՍ ՄՕՍ և ԸՆԿ.
292 34, Ճէյմս Սթրիթ Լիվըրփուլ

Արտօնատէր Ս. ՏԱՄԱՏԵԱՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ԼՐԱԳՐՈՅ

ՌՈՅԵԱԼ ԷՔՍՉԷՆՃ ԱՍԻՒՐԱՆՍ ՔՈՐԲՈՐԷՇԸՆ

ԱՄԵՆԷ ՀԻՆ ԵՒ ԱՄԵՆԷ ՄԵԾ ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ Ի ԼՈՆՏՈՆ 1720 ԻՆ

Դրամագլուխ աւելի քան	Անգլ. ոսկի	4,000,000
Ցարդ հրդեհի արկածից համար տուած է	»	35,000,000

Ընկերութիւնը կ'ապահովագրէ քարաշէն և փայտաշէն ամեն տեսակ կալուածներ, կահ կարասիք և ապրանք։

Վճարմունք ամենայն կանոնաւորութեամբ և ժամանակին առանց որ եւ իցէ ԶԵՂՉԻ կը կատարուին։

Աւելի ընդարձակ տեղեկութիւն առնուլ փափաքողք կը հրաւիրուին դիմել առ Ընդհանուր գործակալս Ճ. Վ. ՈՒԻԹԱԼ ԵՒ ԸՆԿ.
140 Գալաթ Գարու, Մէյտանճըգ սօքաք, Ուիթալ Խան.

COMP. RUSSE

DE NAVIGATION A VAPEUR ET DE COMMERCE

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Շաբթուան երթեւեկութիւնք

Բշ. 2/14 Օտեսայի սուրհանդակ, ժամ 2ին ետ միջօրէի։

Գշ. 3/15 Աղեքսանդրիոյ ուղղակի սուրհանդակ. ժամ 5ին յետ միջօրէի. Պիրէոսի համար,

Եշ. 4/16 Սեւաստոպոլի սուրհանդակ, առաւօտեան ժամ 10ին։

Դշ. 4/16 Սուրհանդակ դէպի Փոքր Ասիոյ Նաւահանգիստները մինչեւ Պաթում առաւօտեան ժամը 11ին։

Չ. 5/17 Օտեսայի սուրհանդակ, ժամ 4ին յետ միջօրէի։

Ազդ — Յունիս 3/15, երկուշաբթի օրը կը մեկնի դէպի Սուրիոյ Նաւահանգիստները մեկնող ... Կ[illegible] Պէյրութ, Եաֆա, և Ալեքսանդրիա դացող շոգենաւ։

605

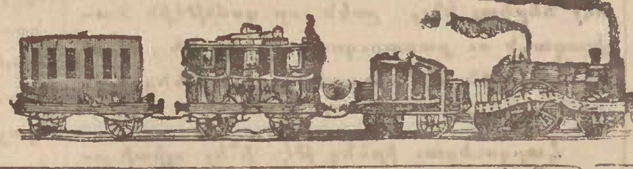

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԻՒՆ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՔ ՃԱՆԱՊԱՐՀՈՐԴԵՑ

ԳԻԾ Կ. ՊՈԼԻՍ—ԱԴՐԻԱՆՈՒՊՈԼԻՍ—ՊԵԼԼՈՎԱ

Արեւ. Ճեպ. Թ. 2 Բշ. Եշ. Ա.	Կռխ. Ճամբ. Թ. 4 Ամ. օր Ա Բ Գ	Կռխ. խառն Թ. 62 Ամ. օր Ա Բ Գ	Կռխ. խառն Թ. 132 Բշ. Եշ. Ա Բ Գ	Կռխ. խառն Թ. 124 [illegible] Ա Բ Գ	ԿԱՅԱՐԱՆՔ	Կռխ. խառն Թ. 123 [illegible] Ա Բ Գ	Կռխ. խառն Թ. 131 [illegible] Ա Բ Գ	Կռխ. խառն Թ. 61 Ամ. օր Ա Բ Գ	Կռխ. Ճամբ. Թ. 7 Ամ. օր Ա Բ Գ	Արեւ. Ճեպ. Թ. 5 Դշ. Շբ. Ա.
Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.		Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.
7 20	8 15	6 30			Մկ. Կ. ՊՈԼԻՍ ... ժմ.			8 32	8 22	4 00
		6 41			Գում—գաբու			8 23		
		6 53			Եէտի—գուլէ			8 07		
		7 12			Մագրիգիւղ			7 44		
		7 26			Այաստեֆանոս			7 22		
		7 45			Քիւչիւք—Չէքմէճէ			7 07		
		8 29			Սպարթա—գուլէ			6 22		
	9 33	9 05			Հատըմքէօյ			5 56	6 58	
		9 43			Չաթալճա			4 53	6 17	1 50
9 58	10 51	10 25			Գապաքճէ			4 20		
		11 27			Սինէքլի			3 29		
	12 12	12 09			ժմ. Չէրքէզքէօյ մեկնում			2 37	4 30	12 09
	12 14	12 40			մկ. Չէրքէզքէօյ ժամանում			2 12	4 53	12 44
12 04	12 56	1 41			Չորլու			1 26	3 56	
		2 33			Մուրաթլը—Քէօրէքլի			12 26		
		3 05			Սէյտլէր—Չիֆթլիք			11 53		
	2 25	3 44			Լիւլէ—Պուրկազ			11 16	2 26	
2 05	2 55	4 30			Պապա—Էսքի			10 39	2 00	9 33
		5 13			Բավլօ—քէօյ			9 40		
	3 58	6 08			Ուզուն—Քէօփրիւ			8 56	12 50	
	4 16	6 47			Գուլէլի—Պուրկազ			7 46	12 51	8 09
		7 12			Ուրլի			7 14		
4 21	5 09	7 59			ժմ. ԱԴՐ. ՊՈԼԻՍ մկ.			6 25	11 37	7 14
4 29	5 19		3 15		մկ. ԱԴՐ. ՊՈԼԻՍ ժմ.		1 25		11 22	7 09
			4 07		Գառըքէօյ		12 32			
5 23	6 12		4 57		ժմ. Մուսթաֆա բաշա մկ.		11 39		10 27	6 12
5 31	6 32		5 17		մկ. Մուսթաֆա բաշա ժմ.		11 19		10 02	6 07
6 14	7 13		6 33		ժմ. Հարմանլը մկ.		9 54		9 19	5 23
6 20	7 38		6 53		մկ. Հարմանլը ժմ.		8 48		8 59	5 18
	8 01		7 38		ժմ. Թըրնովա-Սէյմէնլի մկ.		8 01		8 35	4 53
	8 11			10 50	մկ. Թըրնովա-Սէյմէնլի ժմ.				8 25	4 48
	8 47			11 50	Գայաճըք—Հասքէօյ	12 50			7 52	
	9 34			1 07	Եէնի—Մահալլէ	12 06			7 05	
8 38	9 59			1 49	Բաքաճըք	10 50			6 39	3 06
	10 25			2 24	Գաթօնից—Սթանիմաք	9 58			6 14	
9 23	10 44			2 49	ժմ. Փիլիպէ մկ.	9 04			5 54	2 17
9 33	11 04			3 20	մկ. Փիլիպէ ժմ.	8 25			5 34	2 12
	11 58			4 41	Թաթար Բազարճըք մկ.	7 51			4 43	
	12 22			5 12	ժմ. Սարամպէյ մկ.	6 45			4 17	
	12 23				մկ. Սարամպէյ ժմ.	6 00			4 16	
11 10	12 44				ժմ. Պելովա մկ.				4 01	12 44
3 20	4 29				Սոֆիա				12 34	15
2 10	9 50				Նիշ				5 51	9 20
8 45	4 48				Պելկրատ				0 35	35
40	1 20				Պուտապէշթ				0	3
16	7 20				Վիեննա մկ.				30	

ԳԻԾ ՍԷԼԱՆԻԿ—ԻՒՍՔԻՒՊ—ԶԻՊԷՖՉԷ

Կռխմբ. խառն Թ. 512 ամեն օր Ժ. Վ.	Կռխմբ. խառն Թիւ 522 ամեն օր Ժ. Վ.	ԿԱՅԱՐԱՆՔ	Կռխմբ. խառն Թիւ 523 ամեն օր Ժ. Վ.	Կռխմբ. խառն Թիւ [illegible] ամեն օր Ժ. Վ.
5 10		Սէլանիկ (Պիւֆէ) ... ժմ.		10 13
5 44		Թօփսին ... մեկ.		9 41
6 21		Ամաթօվօ		9 04
6 43		Քարասուլու		8 44
6 53		Կիւմէնճէ		8 34
7 31		Կէօրկէլի		7 59
8 05		Միռովճէ		7 45
8 1[illegible]		Ստրումնիցա		7 06
8 47		Տէմիրգաբու (Պիւֆէ) ժմ.		6 32
8 57		Տէմիրգաբու (Պիւֆէ) մկ.		6 17
9 42		Քրիվօլագ		5 48
10 21		Վէլէս—Կէօբրիւլիւ		5 00
11 08		Քէօփրիւլիւ ժմ.		4 10
11 18		Քէօփրիւլիւ մկ.		4 00
12 06		Զէլէնիքօ		3 17
12 42	1 06	ԻՒՍՔԻՒՊ (Պիւֆէ) ժամ.		2 41
	1 47	ԻՒՍՔԻՒՊ (Պիւֆէ) մեկ.	2 20	
	2 42	Աճալար	1 44	
	3 15	Գումանովա	1 07	
	3 43	Թապանովչէ	12 29	
	3 56	Պրէշօվօ	12 04	
	4 21	Պուգարովչէ	11 46	
	4 34	Պույինովչէ	11 16	
		Զիպէֆչէ	11 00	
	9 35	Նիշ	5 51	
	4 48	Պելկրատ	10 55	
	1 20	Պուտապէշթ	2 40	
	[illegible]	Վիեննա մեկ.	8 30	

ԳԻԾ ԻՒՍՔԻՒՊ—ՄԻԹՐՕՎԻՑԱ

Կռխմբ. խառն Թիւ 622 Բշ. Դշ. Ուր. Ժ. Վ.	ԿԱՅԱՐԱՆՔ	Կռխմբ. խառն Թիւ 621 Գշ. Եշ. Շբթ. Ժ. Վ.
7 15	Իւսքիւպ (Պիւֆէ) ժամ	12 29
8 22	Էլէշան ... մեկ.	11 36
9 17	Քաչանիք	10 59
10 27	Վէրիզովից	10 12
11 20	Լիփլիան	9 11
12 12	Բրիշթինա	8 16
12 58	Վուչիթռն	7 22
1 15	Միթրովիցա մկ.	7 00

ԹԸՐՆՕՎԱ—ՍԷՅՄԷՆԼԻ—ԵԱՄՊՕԼՈՒ

Կռխ. խառն Թ. 321 Բշ. Եշ. Ա Բ Գ	Կռխ. խառն Թ. 323 Կիր. Ա Բ Գ	ԿԱՅԱՐԱՆՔ	Կռխ. խառն Թ. 322 Գշ. Շբ. Ա Բ Գ	Կռխ. խառն Թ. 324 Բշ. Ա Բ Գ
9 13	1 40	մկ. Թրնվ-Սէյմէնլի ժմ.	7 20	9 44
9 58	2 25	Գարաբունար	6 46	9 16
11 05	3 32	Րանէ—Մահալլէսի	5 45	8 14
12 13	4 43	Եէնի—Զաղրա	4 42	7 09
1 11	5 41	Սիփիլօ—Քըրմանլը	3 41	6 13
2 00	6 30	Եամպօլու ժմ.	2 40	5 10
6 58		ժմ. Պուրկազ մկ.	9 40	

ԱԴՐԻԱՆՈՒՊՈԼԻՍ—ՏԷՏԷ ԱՂԱՃ

Կռխ. խառն Թ. 221 Բշ. Դշ. և ուր. Ա Բ Գ	ԿԱՅԱՐԱՆՔ	Կռխ. խառն Թ. 222 Գշ. Եշ. և շբ. Ա Բ Գ
7 51	մկ. Ա. Պոլիս ... ժամ.	6 53
8 47	Ուրլի	5 58
9 33	Գուլէլի — Պուրկազ	5 30
10 10	Տիմէթօքա	4 38
11 22	Սուֆլի	3 3[illegible]
12 20	Փիթէքլի	2 31
1 21	Ֆէրէ	1 29
2 33	ժմ. Տէտէ—Աղաճ ... մեկ.	12 30

ԴԻՏՈՂՈՒԹԻՒՆՔ

1. Ստորագծեալ վայրկեանները կը ցուցնեն իրիկուան ժամը 6էն և առտուան ժամը 5.59ի միջեւ եղած գիշերուան ժամանակը։

2.—Կ. Պոլսոյ արուարձանաց ժամանակացոյցը մասնաւոր ցուցակ մըն է եղած։

3.—Ձախակողմի սիւնակաց մէջ կառախմբոց մեկնման ժամանակը պէտք է կարդալ վերէն վար, և աջակողմի սիւնակաց մէջ վարէն վեր։

4.—Թիւ 321 «խառն կառախումբը» ի Թրնովա—Սէյմէնլի կը հաղորդակցի 7 թիւ «պայմանադրական կառախմբին» հետ։

5.—Թիւ 322 «խառն կառախումբը» ի Թրնովա—Սէյմէնլի կը հաղորդակցի թիւ 4 «պայմանադրական կառախմբին» և թիւ 131 «խառն կառախմբին» հետ։

6.—Թիւ 621 խառն կառախումբը Իւսքիւպի մէջ կը հաղորդակցի՝ Զիպէֆչէ գացող թիւ 522 եւ Սէլանիկ գացող թիւ 513 խառն կառախմբոց հետ։

7.—Ճաշարան վակոն մը աւելցուած է թիւ 7 և 4 պայմանադրական կառախմբոց, արեւելեան ճեպընթացին չբանած օրերն, այսինքն.

Կ. Պոլսէն մեկնող թիւ 4 կառախմբին) կիրակի, երեքշաբթի, չորեքշաբթի ուրբաթ և շաբաթ օրերը

Պելովայէն մեկնող թիւ 7 կառախմբին) կիրակի, երկուշաբթի, չորեքշաբթի, հինգշաբթի եւ շաբաթ օրերը

Ուղեւորք կրնան զայնս ի կիր առնուլ յաւելուածական սակ մը վճարելով.

Ա. կարգ	Բ. կարգ	
Ֆր. 10.—	Ֆր. 7.—	Կ. Պոլսէն Ադր. Պոլսոյ համար կամ փոխադարձաբար
,, 12.—	,, 9.—	Կ. Պոլիս Փիլիպէ Պելովայի համար կամ փոխադարձաբար

8.—Արեւելեան Եւրոպայի ժամանակը [Ա. Ե. Ժ.] 4 վայրկեան առաջ է Կ. Պոլսոյ տեղական ժամէն վրայ։

9.—Միջին Եւրոպիոյ ժամանակը [Մ. Ե. Ժ.] 32 վայրկեան ետք է Սելանիկի ժամէն վրայ։

ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ